

„Čas strávený mezi stromy není nikdy ztraceným časem.“

Katrina Mayer

ÚVODNÍK

Vážení kolegové,
hlavním tématem tohoto vydání je lesní zákon. Stěžejní norma, která má vést lesníky a majitele lesů k zodpovědnému lesnímu hospodaření. Legislativní norma, která ale v současné podobě nadmíru omezuje, nepřizpůsobuje se vývoji, ztrácí možnosti uplatnění inovací a je nejpřísnější v Evropě.

My ve SVOLu se již několik let podílíme na přípravě jeho novelizace. Čekáme již tak dlouho, že pomalu ztrácím optimismus v jeho úspěšné schválení. V návrhu novely, která byla předložena do sněmovny, zásadně postrádáme zakončení některých klíčových ustanovení ohledně ochrany a pomoci drobným vlastníkům v péči o jejich les. Jedná se o klíčové paragrafy, které by měly umožnit vznik tzv. službových a hospodářských spolků. Inspiraci jsme hledali v Bavorsku a Rakousku. V těchto zemích střední Evropy, kde hospodaření má stejné kořeny a principy jako u nás, jsou službové spolky samozřejmostí. Mají pomoci sdružit drobné vlastníky a společnou péčí a trvale udržitelným hospodařením pěstovat odolné lesy, které v rodinách mají být předávány z generace na generaci jako rodinné stříbro... Občanský zákoník nenabízí takovou právní formu, která by uvedené potřebě vyhovovala. Usilujeme proto o řešení ve speciálním zákoně, v zákoně o lesích. Do návrhu novely se nicméně podařilo promítnout některé další priority spojené s pěstováním lesa. Zákon by tak byl více liberalizován a úloha zodpovědnosti v rozhodnutích by ve větší míře přecházela na lesní hospodáře a majitele.

Další legislativou v procesu novelizace je zákon o myslivosti. Zde jsem již optimismus ztratil úplně. Blíží se konec volebního období vládní koalice a vzhledem k tomu je možná naivní myslet si, že uspějeme. I tak naše práce ve SVOL dává smysl a řeší mnoho dalších témat i na evropské úrovni, jako je implementace evropského nařízení o odlesňování EUDR. Míra byrokracie roste a lesnictví není výjimkou, a my musíme najít cestu jak zodpovědně a efektivně hospodařit. Chtěl bych zdůraznit, že péče o krajinu je výjimečná a les není továrna na hřebíky, kterou za dvacet let přesunu za levnou pracovní silou do třetího světa. Počtení u politiků však máme vždy jen před volbami, po volbách zbyde jen nenaplněný vládní program. Přesto všem přeji úspěch v péči o les, a protože se blíží konec roku příjemné prožití vánočního Adventu.

Lesu zdar! S úctou
Ing. Richard Podstatzký
předseda Komory
soukromých lesů v ČR
19. 11. 2024

Novela zákona o lesích čeká na první čtení

Vládní návrh novely zákona o lesích byl předložen do Poslanecké sněmovny 9. října 2024. Zde čeká spolu s dalšími desítkami sněmovních tisků na projednání v prvním čtení. Novela podle SVOL přináší pozitivní změny, postrádá ale deklarovanou podporu drobných vlastníků lesů i podporu osvěty a inovací v lesnickém a dřevařském sektoru.

Před více než dvěma lety tzv. Platforma za novelizaci lesního zákona složená ze zástupců vlastníků lesů, lesníků, ochránců přírody, akademiků i průmyslu, jejíž vznik SVOL inicioval, společně vyzvala Ministerstvo zemědělství k okamžitému zahájení prací na jím avizované novele zákona o lesích. Za hlavní důvod novelizace platforma označila nevratné dopady klimatických změn a nutnost zachování všech funkcí lesa – produkčních i mimoprodukčních – pro budoucí generace a předložila tehdejšímu ministru zemědělství vlastní návrh paragrafového znění novely. Od té doby proběhlo mnoho jednání v rámci společné pracovní skupiny ministerstva, s tehdejšími i současným vedením resortu. Jaký je výsledek těchto jednání?

„Novela lesního zákona, která je na stole, jednoznačně přináší pozitivní změny. Požadovali jsme, aby byla posílena motivační role

Foto: Unsplash

zákona namísto té regulační a přiblížila naše lesní právo lesnický vyspělým evropským zemím. Návrh umožňuje vlastníkovu lesa svobodně rozhodovat o hospodářském způsobu na svém majetku a bere na zřetel to, že les je i zdrojem obživy a český vlastník lesa musí být v evropském prostoru konkurenceschopný. Návrh podporuje rozvoj přírodních blízkých systémů hospodaření, omezuje stávající závazná ustanovení lesních hospodářských plánů, prodloužením lhůt zalesnění holin snižuje administrativu, podporuje přirozenou obnovu a vznik pestrých lesů a zavádí také platbu za ekosystémové služby“, hodnotí

vládní návrh novely předseda SVOL Jiří Svoboda.

Zavedení platby za ekosystémové služby uložil ministerstvu k roku 2026 Aplikační dokument ke koncepci státní lesnické politiky do roku 2035. Platba by měla oceňovat pěstování lesa takovým způsobem, aby zachovaly co nejvíce uhlíku a podporovaly biologickou rozmanitost. Bližší podmínky stanoví vláda svým nařízením. Financování by mělo být zajištěno z výnosů z prodeje emisních povolenek. Podle návrhu novely zákona o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, který byl 22. listopadu 2024

schválen ve 3. čtení, by mělo být možné výnosy z prodeje emisních povolenek využít pouze na opatření, která budou snižovat nebo kompenzovat důsledky změny klimatu. Zachytávání CO₂ v lesních porostech a půdě je jedním z nich.

Zklamáním je pro SVOL rezignace předkladatele návrhu na reformu státní správy lesů. Jiří Svoboda také připomíná, že SVOL v předloženém návrhu zásadně postrádá podporu speciálních spolků drobných vlastníků lesů a bude usilovat o to, aby se tato změna do novely zákona promítla. „Nedávná kúrovcová kalamita ukázala jejich

pokračování na str. 2

Ministr zemědělství Marek Výborný na republikovém výboru SVOL
Republikového výboru SVOL 7. října ve Vysokém Chvojně se zúčastnil ministr zemědělství Marek Výborný a další zástupci Ministerstva zemědělství – vrchní ředitel Sekce lesního hospodářství Patrik Mlynář, vedoucí Oddělení ekonomických nástrojů lesního hospodářství Jan Lojda a ředitel Odboru státní správy, hospodářské úpravy a ochrany lesů Václav Lidický. Tématem k jednání byla především připravovaná novela lesního zákona, ale také financování lesnictví, EUDR aj.

Den otevřených lesů SVOL

4. ročník – 17. května 2025

JE DŮLEŽITÉ UKÁZAT VĚŘEJNOSTI:

- jak vlastníci lesů o svůj majetek pečují
- co hospodaření v lese obnáší
- jak se na návštěvě lesa správně chovat

Od komorní procházky s vlastníkem po větší společenskou akci. Záleží jen na vás...

www.denotevrenychlesu.cz

Novela o lesích čeká na první...

pokračování ze str. 1

(spolků) potřebnost a důležitost, mnoho drobných vlastníků lesů se ocitlo bez pomoci a o svůj les přišlo. Sdružování vlastníků lesů má v Evropě dlouhou tradici a ukazuje se, že společné hospodaření přináší zásadní výhody. Bohužel v České republice bylo toto sdružování v minulosti přerušeno a menší vlastníci jsou dnes bez potřebné podpory. Návrat k tomuto modelu by umožnil lépe zvládat kalamity, obnovu lesů a zároveň by ulehčil situaci mnoha majitelům s malými výměrami, kteří sami na správu svého lesa nestačí,“ doplňuje předseda SVOL.

Aplikační dokument ke Koncepci státní lesnické politiky přímo ukládá ministerstvu zemědělství do roku 2026 „Odstranit překážky pro různé formy sdružování vlast-

níků lesů“ a „Vytvořit podmínky pro zřízení subjektů zajišťujících služby pro vlastníky lesů“. Právě otevřená novela zákona o lesích je k tomu jedinečnou příležitostí.

Podle SVOL v novele chybí také systematická podpora inovací, širšího využití dřeva jako obnovitelné suroviny a jeho zpracování v co největší míře v ČR. To by přispělo jednak ke splnění mezinárodních závazků Česka ve snižování uhlíkové stopy, ale také k ochraně neobnovitelných zdrojů a zvyšování přidané hodnoty a zaměstnanosti v regionech. O přijetí pozměňovacích návrhů, které budou odpovídat způsobem tyto problémy řešit, bude SVOL usilovat v průběhu legislativního procesu.

Ing. Marie Růžková, tajemnice SVOL
25. 11. 2024

ANKETA

Jaké změny lesního zákona byste přivítal/a nejvíce?

V navržené podobě dává lesní zákon naději pro vlastníky a správce lesního majetku, že se zvýší jejich svoboda v rozhodování, jak se svým, případně svěřeným, majetkem hospodařit. Že ubudou zákonné překážky a sníží se byrokracie. Postupy, které se dnes řeší tzv. na výjimku, rozhodnutím správního orgánu, budou povoleny, resp. nezakázány. Jestliže máme lesy adaptovat na klimatickou změnu, je výhodnější, když je možné zvolit různé postupy obnovy a pěstování lesa. Teprve čas ukáže, který způsob je životaschopný. V navrženém znění lesního zákona postrádám podporu sdružování malých vlastníků formou spolků a větší podporu arondacím roztržštěných majetků. Oboje by přitom pomohlo k výrazně lepšímu hospodaření v lese. Jako kompromis vnímám ustanovení týkající se plateb za ekosystémové služby, kde je jednak odložena účinnost až od 1.1.2027 a jednak se podmínky budou stanovovat až nařízením

vlády. A hlavně není jisté, zda a jak bude zajištěno financování těchto plateb. Snad to nedopadne jako s programem „Adaptace“. Bohužel se ukázala jako neprůchodná i snaha SVOL o výraznou reformu státní správy lesů a odstranění její dvojkolejnosti.

(Jaroslav Semerák, člen vedení SVOL, jednatel Lesy a parky Trutnov s. r. o.)

Od samého počátku tvorby novel lesního zákona se zastávám zejména v obecné rovině hlavně snížení legislativní náročnosti. Zjednodušení na úroveň zákonů a vyhlášek jako je tomu ve státech mimo bývalý tzv. Východní blok. Byrokratická zátěž stávající lesnické legislativy, tj. zákon a navazující vyhlášky, abnormálně zatěžují majitele lesů a jejich lesní správce. Pokud bych měl vypíchnout dvě věci, je pro mě už od exkurze SVOLu do Norska v devadesátých letech nepochopitelné zákonné omezení úmyslných obnovních těžeb podle

doby obmytí porostů. Z hlediska obnovy a zakládání nových porostů je pro mě tristní rozdělení republiky do 41 přírodních lesních oblastí. Když stojím na kopci nad Valašským Meziříčím a pozoruji 5 PLO, které jsou okolo města, a vidím, jak vítr přenáší pyl stromů z jedné oblasti do druhé, tak to mně hlava nebere.

(Marek Netolička, jednatel, Městské lesy a zeleň s. r. o., Valašské Meziříčí)

Vždy jsem si říkala, jestli si někdy někdo z úředníků vyzkoušel všechnu agendu, týkající se péče o les, náraz. Vyplnit a odevzdat vše, co musíme vyplňovat a odevzdávat my, projít složitými procesy ohledně žádostí o dotace aj. Protože pak by „nahore“ věděli, že administrativní zátěž je pro drobného vlastníka lesa neúměrná. Pokud novela lesního zákona v tomto ohledu skutečně přinese úlevu, vítám to všemi deseti.

(Karin Hendrickx, vlastník lesa)

Finanční příspěvek na zmírnění škod způsobených na lesních cestách povodněmi v září 2024 v nestátních lesích

Ministerstvo zemědělství poskytne na opravu majetku v nestátních lesích kompenzaci v souhrnné výši 1 miliard korun. Příspěvek pomůže s rekonstrukcí a obnovou lesních cest, mostů, propustků, brodů a svodnic, které letos v září strhla nebo poničila povodeň.

Návrh finančního řešení zmírnění škod způsobených na státním vodohospodářském majetku, infrastruktuře vodovodů a kanalizací, rybníčním fondu, lesním majetku a na majetku státu v gesci MZe v důsledku povodní vzniklých v září 2024 schválila vláda 13. listopadu.

Zásady programu, kterými se stanovují podmínky pro poskytování příspěvku na zmírnění škod způsobených na lesních cestách povodněmi (program Lc.2024), byly schváleny 19. listopadu – <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/-a59580---jVCSqMeb/zasady-poskytovani-financniho-prispevku>

PODROBNOSTI

- Příjem žádostí o příspěvek je spuštěn od 2. prosince 2024 do 28. února 2025.
- Žádost se sestavuje v modulu pro žadatele (mze.gov.cz/mpz), poté se podává na příslušný krajský úřad písemně (osobně, poštou) nebo elektronicky datovou zprávou.
- K žádosti se mj. dokládá kopie protokolu o zjištěných škodách vystaveného příslušnou škodní komisí. Pokud nemá žadatel v době podání žádosti protokol k dispozici, přiloží ohlášení povodňových škod (dle výzvy na webu MZe) a žádost bude administrována až po dodatečném předložení protokolu o škodách.
- Není-li přímá příčinná souvislost mezi škodami a povodněmi v září 2024 potvrzena v protokolu o škodách, předloží žadatel potvrzení povodňového orgánu příslušné obce o výskytu povodně v lokalitě lesní cesty.
- Výše příspěvku se určí sazbou na technickou jednotku, skutečně vynaložené náklady se neprokazují.
- S ohledem na objem alokovaných rozpočtovaných prostředků může být příspěvek krácen.
- Povinnost žadatele do 31. 12. 2027 uvést do sjízdného stavu úseky lesních cest, na které byl finanční příspěvek poskytnut.
- Rozhodnutí o poskytnutí/krácení finančního příspěvku krajský úřad vydá do 31. 12. 2026.
- Dotazy žadatelů na email povodneLC2024@mze.gov.cz

Sazby finančního příspěvku

předmět příspěvku	technická jednotka	škoda v případě poškození	škoda v případě zničení
		sazba	sazba
lesní cesty s vozovkou se stmelěným krytem	metr délky LC	2 750 Kč/m	5 500 Kč/m
lesní cesty s vozovkou s nestmelěným krytem	metr délky LC	1 500 Kč/m	3 000 Kč/m
hospodářské propustky pod sjezdy do porostů	ks	60 000 Kč/ks	120 000 Kč/ks
ostatní propustky se světlostí do 800 mm (včetně)	ks	120 000 Kč/ks	240 000 Kč/ks
ostatní propustky se světlostí nad 800 mm	ks	200 000 Kč/ks	400 000 Kč/ks
mosty na lesních cestách	m² plochy mostovky	45 000 Kč/m²	90 000 Kč/m²
brody na lesních cestách	m² plochy dlažby brodu	15 000 Kč/m²	30 000 Kč/m²
svodnice vody v korunách lesních cest	ks	3 000 Kč/ks	6 000 Kč/ks

Povodně 2024 – příběh přírodní katastrofy pohledem Arcibiskupských lesů Olomouc s. r. o.

V polovině září 2024 zasáhly severní a severovýchodní Moravu silné a vytrvalé deště, které způsobily ničivé povodně, zejména v oblasti Jeseníků. Společnost Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o., která zde spravuje rozsáhlé lesní porosty, byla povodněmi silně zasažena, přičemž škody postihly zejména dopravní infrastrukturu. Náklady na obnovu poškozeného majetku se podle dosavadních odhadů budou pohybovat ve stovkách milionů korun.

První dny: připravenost a krizové řízení

Na základě výstrah meteorologů byla před příchodem povodní přijata preventivní opatření, která zahrnovala údržbu lesních cest, zejména čištění svodnic, propustků, kontrolu vodních toků a monitoring rizikových oblastí. I při rychle stoupající vodě se naši kolegové s pomocí těžké techniky snažili odstraňovat naplavované překážky v tocích a kolem mostů, aby se škody pokud možno minimalizovaly. Rozvodněné toky zaplavily cesty a podmáčený terén znemožnil přístup do postižených lesů i provádění nezbytných zásahů. Společ-

nost proto 16. září vydala veřejné oznámení o omezení vstupu do lesa, který trval několik týdnů.

Po opadnutí vody: souhrn škod

Po opadnutí vody nastalo sčítání škod, do kterého se kromě zaměstnanců zapojili také pracovníci Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL) Olomouc. Největší škody vznikly na lesních cestách a mostech, které byly podemlety či zcela zničeny. Povodeň zasáhla i administrativní budovu poleší Domašov, což dočasně omezilo fungování poleší. Celkové škody na infrastruktuře přesahují stovky milionů korun a jejich

obnova potrvá několik let; bez podpory státu se však neobejde.

Pomoc kolegů a podpora obchodních partnerů

Během krizové situace se projevila výjimečná solidarita zaměstnanců i externích partnerů. Mnozí kolegové, jak místní, tak z jiných

regionů, se ihned zapojili do úklidových prací a mapování škod, což významně urychlilo zahájení odstraňování následků. Finanční pomoc zaměstnancům, kteří byli povodněmi osobně zasaženi, nabídli nejen zaměstnanci Arcibiskupských lesů Olomouc s.r.o., ale také obchodní partneři společnosti.

Výhled do budoucna: obnova a prevence

V následujících měsících se Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o. zaměří na postupnou obnovu klíčové infrastruktury a zabezpečení svahů a cest, aby byla zachována bezpečnost pracovníků i návštěvníků lesa. Odhadujeme, že plné obnovení původního stavu potrvá několik let. Pro společnost, která obhospodařuje více než 42 tisíc hektarů lesů, je stabilita a dlouhodobě udržitelné hospodaření prioritou.

Záříjové povodně nám připomněly sílu přírody a důležitost krizového řízení, plánování a vzájemné podpory. Ukázaly, že v těžkých chvílích se můžeme spolehnout jeden na druhého i týmovou práci, díky nimž je možné rychleji překonat i ty největší výzvy.

Ing. Alena Moučková

Ing. Mgr. Richard Štengl: Vítám rozvolnění v přístupu k lesu

S novým předsedou revizní komise SVOL, vlastníkem lesa, odborným lesním hospodářem, ochráncem přírody a myslivcem v jedné osobě, jsme si povídali o tom, jak se žije drobným vlastníkům lesů v Česku, jak hospodaří ve svém lese, co pozitivního vidí na připravované novele zákona o lesích a co v ní naopak postrádá.

Vlastníte lesy na Prachaticku. Jedná se o rodový majetek? Můžete čtenářům Zpravodaje přiblížit příběh Vašeho lesa?

Není to rodový majetek, všechny lesy jsem si postupně koupil sám. Věnuji se profesně realitám a právu. Zpočátku pro mě byl les jenom koňčkem, nyní je to už i částečně zdroj příjmu. Svůj první les jsem koupil zhruba před 25 lety. Můj praděda byl hajný, můj děda Ing. Bohuslav Švarc byl dlouhá léta ředitelem Lesního závodu v Nových Hradech, byl to jeden z propagátorů přírodě blízkého hospodaření. Na střední lesnickou školu jsem se sice nehlásil, ale lesnictví mě přitahovalo vždycky a baví mě se neustále sebevzdělávat. Po střední zemědělské škole jsem vystudoval ekonomii na zemědělské fakultě a poté práva. Absolvoval jsem také Vyšší odbornou školu lesnickou v Písku, kde jsem získal spoustu přátel, majitelů lesů a lesníků, se kterými se nyní setkáváme ve SVOL a v Pro Silva. Nejsem odkázaný profesionálně na výnosech z lesa, a tak si na těch svých pár desítkách hektarech můžu dovolit postupovat jako na větší zahrádce. Takových drobných vlastníků jsou v České republice tisíce.

V poslední době roste tlak od nejruznějších společností právě na tyto vlastníky, aby svůj les prodali a zbavili se tak starostí a povinností s vlastnictvím lesa spojených. Co byste jim doporučil?

Já bych jim samozřejmě doporučil, aby svůj les v žádném případě neprodávali. Les roste mnoho generací, a to že já zrovna nemám k lesu vztah, nebo nemám na jeho správu sílu a možnosti, ještě neznamená, že se v mém rodě neobjeví někdo, kdo k tomu vztah mít bude a koho to bude zajímat. Tady se nacházíme v předhůří Šumavy. Ještě v nedávné době všichni topili dřevem a najednou přešli na tepelná čerpadla, na plyn, na elektřinu a už se o ten svůj les přestali zajímat. Dříve museli pravidelně na zimu vyrobit 10–15 kubíků dřeva, nyní využívají jiné zdroje tepla. Během energetické krize ale začali nahlížet do vlastnic-

kých map, protože přemýšleli, kam by pro to polínko došli. Při drobném vlastnictví se opravdu těžko hospodaří a stát, a vůbec celkově společnost, která lesy využívá, by měla drobným vlastníkům lesa pomoci.

Jak konkrétně?

Hospodaření v lese je specifická záležitost. Je třeba vytvořit podmínky pro vznik subjektů, které budou hospodařit se společným majetkem, budou mít společnou mechanizaci, společného zaměstnance, odborného lesního hospodáře. Obecně totiž stávající systém není dobrý. Řada drobných vlastníků lesů za 30 let o svém odborném lesním hospodáři vůbec neslyšela. A to je špatně. Nevím, komu to klást za vinu, jestli OLH, který i za tyto vlastníky od státu dostává úhradu, že se jim o lesy stará, nebo těm vlastníkům, že svá vlastnická práva aktivně nevykonávají. Vznik lesnických spolků je výzvou i pro stát, aby lesy byly obhospodařovány správně. Spolky musí vznikat na bázi dobrovolnosti, při zachování vlastnictví a vlastníci musí být k jejich zakládání motivováni, musí to být pro ně zajímavé. Nejde o zakládání družstev, ale podporu volnějších spolků, které mají subjektivitu a budou vykonávat služby pro své členy. Sdružování vlastníků může být nakonec přínosné i z hlediska společného prodeje uhlíkových offsetů. Chci věřit, že se SVOLu podaří lesnické spolky do aktuálně otevřené novely zákona o lesích nakonec prosadit.

Na Vysoké škole CEVRO institut jste před několika lety obhájil diplomovou práci, která se věnovala vlivu státní správy na práva a povinnosti vlastníků lesů a navrhovala možné změny současného stavu. Ubírá se aktuálně otevřená novelizace lesního zákona směrem, se kterým jste spokojený?

Mé návrhy vycházejí z toho, o čem se bavíme s kolegy lesníky, o čem diskutujeme ve SVOLu a byl bych rád, kdyby se řada z nich promítla právě do novely. Vzhledem

k lesnatosti našeho území bych uvítal specializovaný lesní úřad s tím, že ubydou místa v dosavadní třístupňové struktuře státní správy lesů. Historicky v českých zemích lesní úřad býval a myslím, že by to bylo prospěšné. Jedná se ale o změnu, které brání neochota, obavy a velká setrvačnost lidí, a proto se do návrhu novely nedostala.

V čem tedy vidíte největší přínos novely? Které navrhované změny lesního zákona jste přivítal?

Vítám rozvolnění v přístupu k lesu. Od prvopočátku jsem kupoval téměř vydrancované lesy, v exekučních dražbách. Ocenil jsem proto snahu o prodloužení doby zalesnění. Samozřejmě ale není les jako les, nelze to stanovit paušálně, záleží na stanovišti. Tady u nás se nacházíme v prostředí, které je opravdu lesu nakloněné, vydatné srážky, obnova lesa jde téměř sama, je zbytečné do toho vnášet další energii. Vítám uzákonění platby vlastníkům za ekosystémové funkce. Náš stávající lesní zákon je k vlastníkovi lesa poměrně velmi přísný, ale benevolentní k veřejnosti. Kdokoliv může do vašeho lesa přijít, ledacos tam užívat. Pozitivní externality lesa jsou obrovské, a proto by společnost měla za to vlastníkům lesa dát určitou pravidelnou platbu na plochu. Pokud by se její výše pohybovala kolem 2000–2500 Kč/ha, bylo by to v současné době vyhovující. Když se podíváme na lesnatost v ČR, zas tak velký nárok na rozpočet by to nebyl. A po zrušení ostatních dotací a snížením

byrokracie v současném pojetí by se to vyplatilo i státu.

Co Vás přivedlo k hospodaření podle principů Pro Silva ve Vašich lesích?

Snažím se přistupovat k lesu a k přírodě s pokorou a pořád se učit. Je potřeba nechat přírodu, aby dělala, co umí, pozorovat a pak se rozhodnout a přizpůsobovat les k obrazu svému. Všude se nedá udělat výběrný les, ale jsem přesvědčený, že všude se dá pracovat s výběrnými principy, i když někde to jde lépe, někde hůře. Je to hra se světlem a pilou. A o tom jsou i ty bývalé selské lesy. Když lidi potřebovali dřevo na otop, vytěžili suché borovice, nebo vyřezali břízy, které jim zasahovaly do políček, nebo zlomené osiky. Pak vybrali smrk na krov apod. jednotlivým nebo skupinovým výběrem, funkce lesa zůstaly pořád zachované, nedošlo k velkoplošnému odlesnění. Mým cílem je mít les kontinuální, aby užítky z lesa byly trvalé. Co je ekologické, musí být ekonomické a naopak, jinak to nefunguje.

Co je cílem hospodaření na plochách demonstračního objektu Rejtzna na Vašem majetku?

Demonstrační objekt nepasečného hospodaření Rejtzna má celkovou výměru 10,35 ha, leží v PLO 12 Předhoří Šumavy a Novohradských hor, na převážně vodou ovlivněných stanovištích. Jedná se zejména o mladé porosty, kde jsou prováděny pouze výchovné zása-

hy. Cílem hospodaření na většině pozemků je druhová a věková pestrost, ale i udržení a případné zvýšení biodiverzity. Zbytky po těžbě nechávám v lese a některá obtížně přístupná místa jsem rozhodl neobhospodařovat vůbec.

Máte na Vašem majetku problémy se škodami zvěří?

Zvěře vysoké u nás přibývá, možná i kvůli vlkovi, který ji vytlačuje k nám dolů. Mám ale obrovskou výhodu, že mohu vykonávat právo myslivosti v našem honebním společenstvu. Do lesa chodím lovit rád, ale zapálený lovec nejsem, rád se někdy jenom kochám a flintu беру pouze na jasnou ránu. V dnešní době není o myslivost mezi mladými lidmi zájem, nedaří se je pro tuto věc získat. Celkové povědomí myslivosti je špatné, nikde v hlavních médiích se neobjeví příznivá zpráva o myslivosti. Nemůžeme si říct, tak na toto můžeme být v myslivosti hrdí. Místo toho slyšíme, že někdo se zastřelil, někdo něco upytlal, myslivec otrávil orly apod. Veřejnost pak nemůže myslivcevo obec vnímat veskrze pozitivně. Přitom když je lesník, ochránce přírody a myslivec tatáž osoba, která vnímá faktory vstupující do lesa, krásně se to spolu snoubí.

Jak se díváte na budoucnost lesnictví?

Nejsem příznivec klimatického strašení, nicméně lidské chování je podle mého názoru třeba trochu změnit a upravit. Les je hlavní část našeho přírodního ekosystému, ale jeho neobhospodařování není řešením. Podle jedné studie Univerzity v Londýně vědci dokonce zjistili, že v lesích chráněných institucionálně byla menší biodiverzita než v lesích obhospodařovaných. Podle mě jsou cestou do budoucna druhově a věkově pestré lesy. Chodím vyprávět o lese dětem do mateřských škol a někdy mě to jejich povědomí a moudro až překvapí. Od trošku většího pesimisty se to u mě překlápí k optimističtějšímu pohledu. „Pozitivní očkování lesem“ je ale potřeba včas.

Zastihli jsme Vás těsně před odjezdem na dobrovolné vojenské cvičení. Co Vás vedlo k tomuto rozhodnutí?

Mám široké spektrum zájmů, vyhovuje mi horizontální vzdělávání, širší záběr, ne úzká profesionalizace a specializace. Všechno souvisí se vším. Aby člověk zvládl lesy, musí být fyzicky zdatný. Nejsem žádný válečník, na vojenské základní službě jsem nebyl, pro někoho možná jde o krizi středního věku (úsměv), ale člověk přece rád překonává sám sebe. Každý by měl zažít delší pobyt v přírodě, dokázat se postarat o obživu a přenocovat v krajině, umět ošetřit zraněného, zacházet se zbraní a v případě potřeby se osobně zapojit do obrany naší země.

**Děkuji Vám za rozhovor.
Ing. Marie Růžková**

V tomto porostu probíhá pozvolná přestavba smrkové monokultury.

SVOL k záměru na vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Krušné hory

Ministerstvo životního prostředí spolu s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR zahájilo proces vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Krušné hory. Deklarovaným cílem tohoto záměru je zajištění ucelené ochrany unikátních přírodních a krajinných hodnot regionu. Navrhované území s rozlohou 1200 km² by mělo být největší CHKO v České republice.

Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR, jehož členové hospodaří na 47 % rozlohy nestátních lesů, se záměrem na vyhlášení CHKO Krušné hory nesouhlasí, a to z následujících důvodů:

1. Cenné lokality jsou již dostatečným způsobem chráněny.

V předmětném území se nachází 3 ptačí oblasti, 17 evropsky významných lokalit, které překrývají většinu navrhovaného území CHKO, četná maloplošná zvláště chráněná území, mokřady mezinárodního významu podle tzv. Ramsarské úmluvy, 8 přírodních parků. Navrhovaná ochrana území formou CHKO nemá z hlediska ochrany cenných fenoménů přidanou hodnotu.

2. V daném území se nachází rozsáhlé plochy porostů náhradních dřevin

(zejména smrk pichlavý a další exoty smrku, všechny druhy břízy a modřínu, kosodřevina a exoty borovice), které byly masivně vysazovány v 70. a 80. letech 20. století v reakci na odumírání smrkových porostů v imisemi silně postižených oblastech. Jejich původní výměra před realizací dílčích přeměn činila cca 36 tis. ha. Tyto porosty mají nižší stabilitu, omezeně plní produkční i mimoprodukční funkce a postupně se rozpadají. Ke zlepšení plnění těchto funkcí (včetně

velmi aktuální funkce vodohospodářské) je nutno zajistit jejich urychlenou obnovu cílovými, hospodářsky i ekologicky vhodnějšími dřevinami s využitím standardních lesnických postupů. Tyto běžné a efektivní postupy obnovy lesa však budou v důsledku případného vyhlášení CHKO více či méně omezo-

vány s následným zpomalením dlouhodobě plánovaných přeměn nevhodných porostů.

4. Současná ochrana daného území je dostatečná a společensky, ekologicky i sociálně-ekonomicky efektivní. Realizace záměru vyhlášení CHKO bude bezpochyby znamenat potřebu dalších finančních prostředků z veřejných prostředků – na zřízení nového regionálního pracoviště AOPK ČR (správa CHKO) a provozních nákladů. Výkon státní správy zajišťuje AOPK ČR pomocí stávajících 13 regionálních pracovišť. Běžné výdaje na jejich činnost a činnost ústředí AOPK v roce 2023 činily 1,1 mld. Kč.

Z výše uvedených důvodů se SVOL 4. října obrátil na nově zvolené vedení krajů Ústeckého a Karlovarského, vládu České republiky a ministry zemědělství a životního prostředí s žádostí o přehodnocení navrženého záměru vyhlášení CHKO Krušné hory.

Odpovědi od vedení krajů se nám zatím nedostalo. Ministerstvo zemědělství v reakci na naši výzvu uvedlo, že se na přípravě záměru nepodílelo a v této fázi přípravy mají relevantní právní prostředky především vlastníci dotčených pozemků, kteří mohou uplatnit námitky k dotčení výkonu vlastnických práv a povinností. Pokud jde o lesy

dále argumentuje, že vyhlášením CHKO by mohlo dojít k úspoře 8 pracovních míst na krajských úřadech a obcích a CHKO by mohla přinést regionu nové zdroje financování, podpořit ekoturismus a podnikání, a přispět k ekonomické a sociální transformaci oblasti. Ve stejném duchu přišla odpověď z Úřadu vlády s ujištěním, že v souvislosti s plánem vyhlásit CHKO Krušné hory proběhla a nadále probíhá rozsáhlá konzultace se samosprávami a odborníky, včetně lesníků. S dovětkem, že vlastníci lesů budou mít možnost získat dotace na šetrné hospodaření a finanční kompenzace za případné omezení.

Zkušenosti našich členů v regionu a jejich obavy však hovoří takto: nekomunikace, chybějící dlouhodobý smysluplný koncept, posun k vyšší míře regulace hospodaření v lesích ze strany CHKO, nárůst byrokracie, nárůst nákladů na straně vlastníka i státní správy, ohrožení lesů v důsledku pozdních rozhodnutí nezbytných pro ochranu lesa, komplikace spojené s nejasně stanoveným pojmem intenzivní technologie, který závisí jen na výkladu AOPK, nárůst cestovního ruchu, který může naopak přírodu poškodit. SVOL a jeho členové proto považují vyhlášení CHKO za krok zpátky k restriktivnímu a vrchnostenskému pojetí ochrany přírody. To učiní z vlastníků lesů a lesních hospodářů, kteří se o stav lesů navrhovaných k ochraně zasloužili cílevědomým kvalitním hospodařením, žadatele o nejruznější povolení, výjimky ze zákona o ochraně přírody, náhradu újmy či dotace ze státního rozpočtu případně evropských zdrojů.

Ing. Marie Růžková

Foto: visitrupka.cz

3. K diskusi ve věci záměru na vyhlášení CHKO Krušné hory nebyla přizvána odborná lesnická veřejnost.

Názory správců území byly opominuty, ačkoliv v Krušných horách převládají člověkem silně ovlivněné lesní porosty, které budou i v budoucnosti vyžadovat aktivní lesnické zásahy.

zace záměru vyhlášení CHKO bude bezpochyby znamenat potřebu dalších finančních prostředků z veřejných prostředků – na zřízení nového regionálního pracoviště AOPK ČR (správa CHKO) a provozních nákladů. Výkon státní správy zajišťuje AOPK ČR pomocí stávajících 13 regionálních pracovišť. Běžné výdaje na jejich činnost a činnost ústředí AOPK v roce 2023 činily 1,1 mld. Kč.

státu, ve stanovené lhůtě se vyjádří státní podnik Lesy ČR.

Podle vyjádření Ministerstva životního prostředí je dosavadní přístup orgánů veřejné správy ve snaze chránit přírodní hodnoty tohoto území poněkud nesourodý, nekoncepční a neefektivní. Zřídit nové CHKO je tedy potřeba, i proto že Krušné hory jsou v ČR jediným velkým pohořím, které dosud ucelenou velkoplošnou ochranu nemá. Ministerstvo životního prostředí

3 otázky pro...

Ing. Karel Picura, lesní správce lesů města Boží Dar

14. října proběhlo v Ostrově setkání vlastníků lesů v regionu a představitelů dotčených obcí k záměru zřízení CHKO Krušné hory. Mohl byste shrnout atmosféru tohoto setkání? Co se účastníci na setkání dozvěděli?

Na setkání převažovali správci lesů, státních i nestátních a starostové, kteří mají o záměru vyhlásit CHKO Krušné hory pochybnosti. Petr Krása z Agentury ochrany přírody a krajiny představil v kostce záměr vyhlášení a shrnul již obecně známá fakta, naproti tomu Martin Flora a Petr Zahradník ve svých vystoupeních upozornili na problémy, které s vyhlášením CHKO nastanou, a které dosud nejsou prodiskutované a uspokojivě vyřešené. Jan Ferkl, zástupce ředitele pro výrobu AP lesnická, představil ekonomické dopady CHKO.

U správců lesů převažoval k CHKO negativní postoj, starostové se potivě snažili získat co nejvíce informací, ze strany AOPK však zaznívaly stále stejné obecné odpovědi. Předpokládám, že dojmy, které si starostové ze setkání odnesli, představili do svých námitek k záměru

vyhlášení CHKO Krušné hory, které odeslali na MŽP.

Hospodaříte ve zdejších lesích už třicet let. Co Vás osobně nejvíce znepokojuje? Jak probíhala ze strany MŽP komunikace s místními vlastníky lesů?

Osobně mě nejvíce znepokojuje vznik dalšího úřadu se všemi obecnými negativy úřadů (pomalost, alibismus, rigidita, vliv neziskovek atd.), který nám bude vstupovat do každodenního života a bude jej ochromovat. Z bližších ochranných podmínek pak nutnost souhlasu k běžným hospodářským činnostem a zásahům proti škůdcům, navíc nám zákaz těžby starých stromů a listnáčů likviduje náš ekonomický model nepasečného hospodaření. Nevím, jaká byla komunikace s ostatními vlastníky lesů, s námi zásadní otázky jako zonaci a bližší ochranné podmínky nikdo nediskutoval.

Jaký predikujete další vývoj situace?

To záleží na celkové politické situaci v ČR i Evropě, pokud bude i nadále převažovat progresivistické

ký a aktivistický přístup nezohledňující ekonomická fakta a názory místních obyvatel, pak bude CHKO vyhlášena. Pokud se do reálné politiky vrátí základní konzervativní hodnoty jako odpovědnost, respekt k jednotlivci a jeho majetku, a vědomí, že náklady musí být kryté výnosy, pak CHKO nebude. Odpovězte si sami dle vašich nadějí a preferencí.

Povodně a jejich vliv na poškození lesních porostů

V září letošního roku došlo kvůli působení tlakové níže Boris na území Česka k tragickým povodním a rozsáhlým škodám na majetku, a to i lesním. Povodně zasáhly zejména Moravskoslezský, Jihočeský a Olomoucký kraj. Ve vztahu k lesnímu majetku došlo k poničení lesnicko-technických staveb, jakožto děl na vodních tocích a lesních cest, ale také lesních porostů. Kvůli následkům povodní byl v některých postižených oblastech vyhlášen zákaz vstupu do lesů. V tomto příspěvku si probereme vlivy povodní na dřeviny, ať už okamžité během povodňové situace, ale rovněž sekundární, které se projevují až po ústupu povodně. Povodně mohou mít na lesní porosty několik negativních dopadů, které ovlivňují jejich celkovou stabilitu a vitalitu.

Vliv půdních typů

Průběh vsakování srážek do půdy se odvíjí od fyzikálních vlastností jednotlivých půdních typů. **Písčité půdy** mají větší póry a vodu absorbují rychleji, ale také ji snadněji propustí do hlubších vrstev nebo vypustí do okolí. Naopak **jílovité půdy** mají jemnou strukturu, která způsobuje pomalejší vsakování, což při příválových srážkách může vést k povrchovému odtoku a erozi. Třetí kategorií jsou **hlinité půdy**, které mají obvykle vyvážené vlastnosti a umožňují lepší absorpci i zadržení vody. Při dlouhodobém suchu může půda ztrácet schopnost dobře absorbovat vodu.

Příválové srážky mohou na vyschlé půdě způsobit povrchový odtok, protože se voda nestihne dostatečně rychle vsakovat. Naopak mírné, vyrovnané a trvalejší srážky umožňují, aby se voda vsákla i do hlubších vrstev, a to je ideální pro obnovení vlhkosti půdy. U **vyschlých půd** nejprve dochází k pomalému vsakování, než se půda opět nasytí a začnou se obnovovat vodní kanálky a póry. Následně se zvyšuje infiltrační kapacita, když jsou srážky dostatečně dlouhé a nejsou příliš intenzivní. Pokud je půda příliš nasycená vodou, její schopnost absorbovat další srážky se výrazně snižuje. **Nasycená půda** má póry dostatečně zavodněné, což znamená, že zde již není prostor pro další infiltraci srážek. Srážky mají poté tendenci stékat po povrchu nasycené půdy. To může vést k povrchovému odtoku, což je proces, kdy se voda pohybuje po povrchu směrem k níže položeným oblastem.

V lesních porostech se uplatňují **lesnické meliorace**, které mají za úkol například úpravou odtokových poměrů vytvářet v porostech stabilní podmínky, za účelem plnění všech ekologických a produkčních funkcí lesa. Lesní porosty svou pestrou a strukturovanou vegetací při příválových srážkách brání povrchovému odtoku tím, že zpomalují průtok vody po povrchu půdy a absorbují je. Navíc kořeny dřevin zlepšují strukturu půdy, což podporuje infiltrační schopnost i ve vyschlém stavu. Díky různým formám reliéfu se v prohlubeninách terénu v lesních porostech akumuluje srážky v **túních**, které slouží jako zásobárna vody a jsou tak klíčovými stanovišti mnoha druhů na ně vázaných.

Typy poškození

Jako první se při povodních projevuje **mechanické poškození**, které je nejvíce znatelné na stromech, které se vyskytují v těsné blízkosti kulminujících toků a jsou tak mechanicky narušovány předměty, jež

řeka unáší. Silou tekoucí vody dochází k nárazům předmětů (kameny, dřevní hmota a další materiál), což následně vede ke zlomům na bázi kmene a vývrátům. V případě menších předmětů dochází k abrazi (tj. mechanickému obrušování) kmene a k nenávratnému narušení borky a lýka, které mnohdy vede k úhynu. U dalších jedinců může být lýko narušeno pouze částečně, což ale mnohdy vede k zvýšenému riziku napadení houbovými chorobami. Tekoucí voda rovněž mechanicky poškozuje lesní cesty a ostatní dopravní trasy v lese, které slouží k zpřístupnění porostů. MZe připravilo program na kompenzaci škod na lesní infrastruktuře s názvem Lc.2024.

Další formou poškození je **náchylnost k vyvrácení**, která se zvyšuje nasycením půdy vodou. Půdní nasycení významně ovlivňuje stabilitu dřevin a odolnost vůči vyvrácení větrem – zejména v písčitých půdách. Během povodní je vlivem tekoucí vody odnášena půda, čím dochází rovněž snižování stability dřevin zejména v blízkosti kulminujícího toku. Odolnost jednotlivých druhů dřevin vůči vyvrácení je dána charakterem kořenového systému a habitu dřevin. Obecně je doporučováno užívat při obnově tzv. meliorační a zpevňující dřeviny, které lépe odolávají těmto negativním jevům. Jejich výsadba při obnově lesa je podpořena ze strany Ministerstva zemědělství dotacemi.

Rovněž dochází k poškození nebo odplavování **sazenic a semenáčů** k obnově lesa. Silou vodního toku dochází k mechanickému poškození mladých sazenic a semenáčků a pokud jsou ponořené pod vodní hladinou, dochází k snížení fotosyntézy a transpirace. Pokud jsou kořeny dřevin dlouhodobě ponořeny pod vodní hladinou, dochází k tzv. **hypoxii**, tedy stavu, kdy kořeny nepřijímají dostatek kyslíku. Dochází

Nahromaděné sedimenty a dřevní hmota

také k anatomickým změnám v pletivech kořenů, utlumení jejich vegetativního růstu, redukcí větvení a tvorby mykorrhiz. Některé minerály se ve vlhkém prostředí mohou přeměňovat do redukovaných forem, které jsou rozpustnější a stávají se pro dřeviny toxickými, např. železo a mangan. Povodňová voda může rovněž přenášet různé znečišťující látky, těžké kovy a houbové patogeny, které mohou negativně působit na vitalitu dřevin. Obecně je známo, že některé dřeviny jsou schopny odolávat podmačení, např. olše a vrby. U ostatních dřevin však dochází kvůli podmačení ke stresu a může se projevovat uhnívání kořenů.

Paradoxně se povodně mimo vegetační sezónu mohou projevit jako pozitivní ve vztahu k **lesním škůdcům**, protože zaplavením půdy dojde k úhynu přezimujících lesních škůdců v půdě, zejména například kůrovcovitých, ploskohřbetek a ponrav chroustů. Rovněž pokud je povodeň krátkodobá a nedojde k výraznému poškození dřevin, může usazený sediment unášený povodňovou vlnou obohatit půdu o živiny, což je pro některé dřeviny přínosné. To se často týká lužních lesů, které jsou přizpůsobené pravidelným záplavám. Na druhou stranu, podmačené stromy jsou stresovány, což je činí náchylnějšími k napadení hmyzími škůdci.

V důsledku zaplavení dochází také ke změnám ve složení půdních **bakterií, mykorrhizních hub** a jejich soužití s kořeny rostlin. Řada **patogenů** se (nejen) během povodní může snadno šířit prostřednictvím tekoucí vody, vzduchu (díky vysoké vlhkosti) a pracovních nástrojů (při likvidaci škod). Dřeviny oslabené zaplavením či kolísáním hladiny pod-

zemní vody jsou navíc k napadení patogeny náchylnější. Zvýšené riziko pro dřeviny v důsledku zasažení povodněmi představují především organismy rodu **Phytophthora**. Jedná se o významné patogeny mnoha druhů bylin a dřevin všech věkových kategorií, které mohou vést až k plošnému úhynu sazenic či porostů. Hlavními příznaky jsou žloutnutí a vadnutí nadzemních částí, hniloba kořenů (postupující od nejjemnějších kořenů posledního řádu) a kořenového krčku a jazykovité léze a výměšky (exudáty). V Česku působí největší škody **plíseň olšová (Phytophthora alni species complex)** napadající olše. Tento druh napadá zejména břehové porosty, a to velkých řek, středních a malých toků i vodních nádrží a rybníků. Dále se vyskytuje hlavně v občasně zaplavovaných nivách (až několik set metrů od vodního toku), v periodicky zaplavovaných územích, výtopách, bažinách a slatinách a dalších zaplavovaných porostech. Pro šíření patogenu jsou významné povodně, navíc na olších stresovaných povodněmi patogen způsobuje významně větší škody. V roce 2002 se patogen během letních povodní rozšířil v břehových porostech v rámci velké části postiženého území povodí Vltavy. Došlo také k jeho masivnímu šíření v rámci jednotlivých lokalit a zaplavených území mimo původní lokace výskytu infekce. K opatřením proti patogenům rodu *Phytophthora* v lesních školkách patří (obdobně jako u ostatních původců kořenových hnilob) používání kvalitního sadebního materiálu, hluboké a opakované kypření záhonů, zajištění dostatečného proudění vzduchu (zejména proředěním přehoustlých sítí), vyhnutí se přemokření (při

měřenou zálivkou, odvodňováním zamokřených stanovišť), dezinfekce substrátu před výsevem nebo školkováním (např. propařováním, půdními fumiganty či biopreparáty) a moření osiva. V porostech je možná změna druhové skladby (např. při napadení druhem *P. alni* nepěstovat olše), avšak proti druhům se širokou škálou hostitelů toto opatření nemusí fungovat. Dalšími možnostmi jsou snížení zakmenění a odstranění a spálení silně napadených jedinců. Při asanaci v blízkosti vodního toku je důležité zamezit zbytkům rostlinného materiálu kontaktu s vodou, aby nedocházelo k dalšímu šíření po proudu (zejména u *P. alni*). Při likvidaci napadených či odumírajících stromů je třeba dezinfikovat pracovní nástroje, techniku a pracovní oděvy, a infikovanou hmotu ihned na lokalitě spálit. Všechny těžební práce je vhodné provádět v zimních měsících (mimo období hlavní aktivity patogenů) a omezit provoz pojezdů těžkou technikou, aby nedocházelo k dalšímu šíření do okolí. V případě vzniku napadení ohniskovitěho charakteru lze v době minimální aktivity patogenu vytvořit izolační ochranný pás bez přítomnosti náchylných hostitelů, kde budou všechny pařezy ošetřeny biocidními přípravky. Poté je možné provádět asanaci uvnitř ohniska.

Dotace

V rámci Strategického plánu (SP) Společné zemědělské politiky (SZP) na období 2023–2027 pro **intervenci 38.73** Investice do obnovy kalamitních ploch je možné získat dotace na **obnovu lesních porostů po abiotických kalamitách, způsobených klimatickými a dalšími vlivy (včetně povodní), a vybranými škodlivými biotickými činiteli**. Podpora je poskytována na odstraňování kalamitami poškozených **zajištěných** lesních porostů **ve stáří do 40 let** určených k rekonstrukci, přípravu ploch po kalamitních těžbách před zalesněním, umělou obnovu sadbou a sítí na plochách po kalamitních těžbách a ochranu založených lesních porostů. Podpora je zacílena na lesní pozemky na území celé ČR mimo území hl. města Prahy. Lze zahrnout pouze porostní skupiny s podílem poškozené plochy (vzhledem k celkové ploše poškozené porostní skupiny) nad 20 %. **4. kolo příjmu žádostí bylo ukončeno 29. 10. 2024, další lze očekávat na podzim 2025.** K žádostem je nezbytné doložit Stanovisko Lesní ochranné služby (Stanovisko LOS). Postup k získání Stanoviska LOS i odkazy na pravidla k poskytování dotací lze nalézt na stránkách VÚLHM pod tímto odkazem <https://www.vulhm.cz/aktivita/lesni-ochrana-sluzba/stanovisko-los-pro-zadosti-o-dotaci-z-sp-szp-2023-2027-intervence-38-73/>

Příspěvek vznikl za podpory Ministerstva zemědělství v rámci smlouvy na zajištění Lesní ochranné služby.
Ing. Jakub Špoula
Ing. František Lorenc, Ph.D.
Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.,
Lesní ochranná služba

Vlivem podmačení dochází k vývrátům

Boční eroze způsobená povodněmi

Informace z dalšího semináře z cyklu „Nepasečné hospodaření v lesnické praxi“

Ve dnech 6.-7. listopadu pokračovala série seminářů k nepasečnému hospodaření organizovaných ČSOP Vlašim ve spolupráci s Pro Silva Bohemica v rámci projektu „Vzdělávání pro odolné lesy“, jehož je SVOL partnerem. Tentokrát se jednalo o dva menší lesní majetky v Libereckém kraji – majetek obce Kryštofovo Údolí a soukromý majetek u obce Líšné. V případě obou se jedná o stávající demonstrační objekty (DO) příkladů dobré praxe Pro Silva Bohemica. Činnost odborného lesního hospodáře zde zajišťuje Jan Duda (v případě obce již téměř 30 let). Součástí dvoudenní akce byla večerní odborná přednáška včetně bohaté diskuze k danému tématu.

Lesní majetek obce Kryštofovo Údolí zařízení v LHO o ploše cca 26 ha se nachází v přírodní lesní oblasti č. 21 (Jizerské hory a Ještěd) a cílem hospodaření je výnosově dlouhodobě optimalizované a vyrovnané hospodaření malého lesního majetku. Jedná se o ucelenou lesní část nacházející se na středním svahu severozápadní až severovýchodní expozice v nadmořské výšce 430–525 m ve 4. lesním vegetačním stupni. Z hospodářských souborů převažuje HS 43 (Hospodářství kyselých stanovišť středních poloh) na SLT 4K s téměř 80 % plochy, HS 45 (SLT 4S) na živných stanovištích představuje cca 20 % plochy.

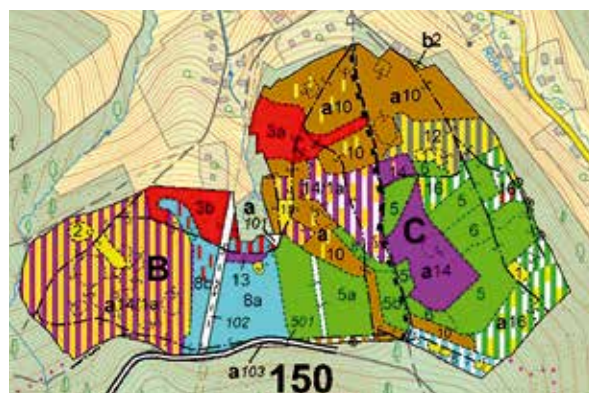
V plošném zastoupení dřevin převažuje SM (68 %), dále jsou zastoupeny BK se 14 %, LP 5 %, JS 4 %, BR a MD po 3 %. Vtroušeny jsou DB, OS, OL, BO, JV, KL. Věková (i tloušťková) struktura je posunuta směrem ke starším porostům (převaha 7.–15. věkového stupně), čemuž odpovídá zásoba hroubí dle LHO (téměř 350 m³/ha). Nedostatečně jsou zastoupeny porosty středního věku. Přestože na majetku ještě převažuje jednodušší prostorová výstavba, díky aktivitě OLH dochází dlouhodobě k dalšímu rozvoji existující přirozené obnovy, resp. k jejímu „nastartování“ v dalších porostních skupinách. Uvedené vyplývá z hospodářského záměru, kterým je celkový přechod k nepasečnému způsobu hospodaření, resp. přestavba stávajících lesních porostů spočívající v podpoře nepravidelné vertikální a horizontální struktury a změně druhové skladby směrem k pestré směsi stanovištně vhodných dřevin. Těžba v jednotlivých porostních skupinách zde neprobíhá podle modelu lesa věkových tříd (těžebních procent a probírkových intenzit), ale jednotlivým či skupinovitým výběrem stromů (za posledních 30 let na majetku nebyla provedena žádná úmyslná holá seč).

Bohatá přirozená obnova BK s příměsí SM se vyskytuje zejména v západní a východní části majetku, konkurenceschopnost SM zde však musí být při následné výchově podpořena uvolňováním. Celkově se předpokládá maximální využití biologické automatizace optimálním působením horní etáže, jak bylo nápadně vidět např. v přirozeně vzniklé porostní skupině 150 Ba 2, kde do-

sud potřeba provedení výchovného zásahu nenastala. Samovolně zde dochází k přirozenému prořezávání nárůstů včetně čištění spodních větví kvalitních jedinců. Přestavba majetku spočívá vedle podpory přirozené obnovy zejména v umělém vnosu (podsadbách) chybějící JD, která však musí být z důvodu přetrvávajících nepřiměřených škod zvěří chráněna oplocováním. Oplocenky se nacházejí rozptýleně po ploše majetku v přirozeně či uměle prořezávaných částech porostů.

Cca po 30. roce věku jsou již v porostech vyhledávání a vyznačování růstově (a hodnotově) nadějných jedinců, kterým je vytvořen prostor odstraněním sousedních méně kvalitních stromů v úrovni. Ve zbytku porostu je zásah méně intenzivní a střídají se tak hustší a řidší části při současném zašetrřování životaschopné podúrovně. Předmětem péče se tedy stává jednotlivý strom, resp. jeho hodnotový (přírůstový) potenciál, který postupně směřuje k určité cílové tloušťce dle aktuálních požadavků trhu.

Výsledkem realizovaných strukturálních probírek je podpora druhové

Porostní mapa – lesní majetek obce Kryštofovo Údolí

K. Údolí – přirozené zmlazení buku a smrku

a prostorové (výškové a tloušťkové) rozrůzněnosti porostu a umožnění dřívější těžby stromů s cílovou výčetní tloušťkou (minimálně 35–40 cm). Tyto vytěžené stromy jsou postupně nahrazovány dalšími, přírůstově nadějnými jedinci, s co nejdelší zelenou korunou.

Péče o přírůstový potenciál jednotlivého kvalitního (nadějného, resp. cílového) stromu pokračuje i v předmytních a mytních porostech při současné podpoře druhové a prostorové pestrosti. Ke zvýšení biologické rozmanitosti jsou vedle klesu a těžebních zbytků ponechávány také vysoké pařezy (pahýly) po nahodilých těžbách.

V DO se nachází demonstrační plocha v porostní skupině 150 Ba 14/1a (částečně také ve 150 Ba 2) o rozměrech 100x100 m, která reprezentuje obnovné neuzrácenější část. Na DP se v návaznosti na návratnou dobu těžby provádí 1x za 5 let přesné měření stromů s cílem sledovat jejich reakci na provedené zásahy, tj. na běžný přírůst stromů a celkový běžný přírůst porostu. Na ploše je stejně jako na celém majetku prováděna kombina-

ce negativního výběru neperspektivních jedinců a pozitivního výběru k podpoře cílových stromů v horní stromové vrstvě. V rámci měření byly dle jednotlivých dřevin zjišťovány: zásoba (m³/ha), četnost (ks/ha) a výčetní kruhová základna (m²/ha) v tloušťkových stupních. Zaznamenávány byly dále výskyt souší, náhradních vrcholů a korunových nahodilé těžby v roce 2017 po silném poryvu větru (do 10 % celkové zásoby). Současně byly vymapovány polygony obnovy s podobnou druhovou skladbou, výškou jedinců a pokryvností ploch. Vývoj DP v čase je zajištěn opakovaným pořizováním panoramatických snímků na tzv. fotobodech.

Soukromý majetek u obce Líšné zařízení v LHP (plocha činí cca 55 ha) se nachází v přírodní lesní oblasti č. 23 (Podkrkonoší). Jedná se o lesní komplex nacházející se na prudších svazích různých expozic s převahou severní až severovýchodní, který je lemován z jedné strany železnicí a řekou Jizerou a z druhé strany náhorními loukami a neoplocenými zahradami, což přispívá ke klidné pastvě zvěře mimo les i nižší turistické návštěvnosti daného lesního majetku. Majetek se nachází ve značném rozpětí nadmořské výšky (280–400 m) ve 4. lesním vegetačním stupni. Převažujícím HS je 43 (Hospodářství kyselých stanovišť středních poloh). SLT 4K tvoří společně s exponovaným stanovištěm 4N téměř 90 % plochy, zbytek jsou menší plochy živných a vodou a humusem obohacených stanovišť.

V plošném zastoupení dřevin tvoří jehličnaté dřeviny více než 80 % (SM 64 %, BO 11 %, MD 6 %). Z listnáčů převažuje BK s 12 %, ostatní dřeviny se pohybují mezi 1–2 % (DB, JV, OL, BR, HB, JD). Ve věkové skladbě převažují porosty mladšího a středního věku (2. a 3., resp.

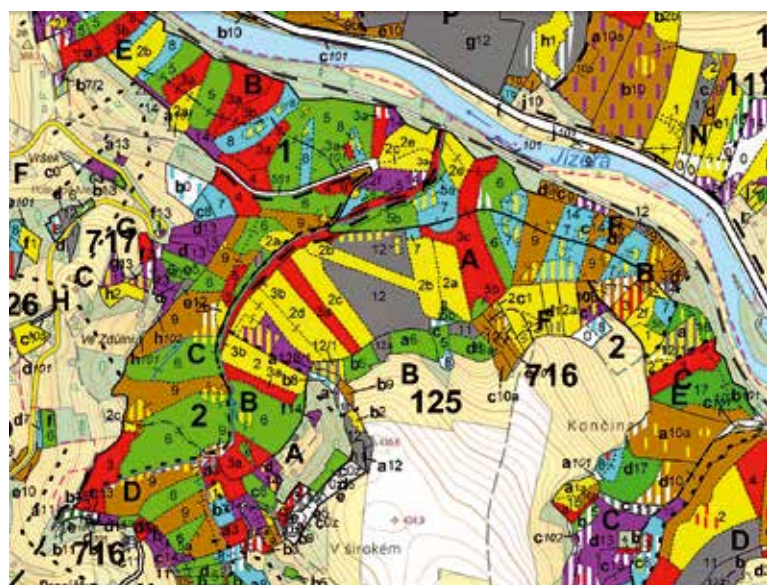
5. a 6. věkový stupeň). U starších porostů je nadnormální 9., 12. až 14. věkový stupeň. Z uvedeného je zřejmé, že výhled těžeb na příští tři decénia není příznivý. K propadu těžeb dojde zejména v následujícím decénium, v dalších potom pouze k jejich pozvolnému nárůstu.

Cíle hospodaření a realizovaných opatření jsou velmi podobné jako u předchozího majetku, liší se však míra stávající rozpracovanosti porostů, kdy OLH zde provádí podporu věkové, druhové a prostorové skladby majetku teprve v jednotkách let. Nicméně výsledky nového přístupu jsou již při srovnání s předchozím hospodařením ve formě náseků umístěných po svahu patrné. Hlavním specifikem majetku jsou velmi malé škody vyskytující se srnčí zvěří, které umožňují jak odrůstání stávající přirozené obnovy JD a dalších dřevin, tak i realizaci většího množství podsadby bez nákladné výstavby a dlouhodobé údržby oplocenek. Podsadby jsou zde umísťovány v menších skupinách do 0,10 ha, zpravidla na přístupnějších místech starších lesních porostů s přirozeně či uměle sníženým zakmeněním, aby je bylo možno průběžně uvolňovat. V prvních letech po výsadbě je u nich prováděn nátěr proti okusu, který je z hlediska prevence škod okusem dostačující.

Důvodem popsaného nevyskytu škod zvěří (včetně zimního období), se obsáhle věnovala reportáž ve Světě myslivosti č. 2/2024 (Přírodě blízké hospodaření a myslivost – exkurze v Líšném). Za její hlavní příčiny lze považovat unikátní umístění majetku (pod náhorními zemědělskými pozemky s omezeným přístupem zvěře do lesa) a jeho převažující severní expozici na prudkých svazích. Významnou roli zřejmě hraje také nepřítomnost dalších druhů spárkaté zvěře (vedle srnčí se vyskytuje pouze černá). Výskyt rysa ani vlka nebyl v oblasti dosud doložen. Pobytové znaky zvěře a ojedinělé škody okusem a vytloukáním se samozřejmě na majetku vyskytují. K vidění bylo např. zcela nepoškozené jedlové zmlazení přímo vedle využívaného ochozu zvěře.

Další semináře v rámci cyklu „Vzdělávání pro odolné lesy“ se uskuteční v příštím roce, měly by být zaměřeny na správnou praxi při provádění strukturálních probírek.

Ing. Tomáš Dohnanský, SVOL

Porostní mapa – soukromý majetek u obce Líšné

Líšné – přirozené zmlazení jedle a dalších dřevin

Líšné – podsadba jedle

Ke vztahům mezi spoluvlastníky

Náš městys vlastní 4 ha lesních pozemků, kde je vlastníkem 8/10. Zbylé 2/10 vlastní fyzická osoba, která nechce směnu ani prodej a tvrdí, že chce klidně hospodařit s městysem. Prosím o informaci, jak v této věci postupovat, jestli řešit výnosy a náklady v poměru 80/20 a jak řešit správu OLH?

JUDr. Ing. Martin Flora, Dr. advokát

Vztahy mezi spoluvlastníky jsou obecně upraveny v ustanoveních § 1115 až 1239 občanského zákoníku (zákon č. 589/2012 Sb. v platném znění). Ačkoliv platí, že vzhledem k věci jako celku se spoluvlastníci považují za jedinou osobu, nakládají s věcí jako jediná osoba (§ 1116) a každý spoluvlastník má právo k celé věci, je toto jeho právo omezeno stejným právem každého dalšího spoluvlastníka (§ 1117).

K účasti na správě společné věci je proto oprávněn každý ze spoluvlastníků (1126 odst. 1) a z právních jednání týkajících se společné věci jsou všichni spoluvlastníci oprávněni a povinni společně a nerozdílně (§ 1127). Při rozhodování o společné věci se však hlasy spoluvlastníků počítají podle velikosti jejich podílů (§ 1126 odst. 2). Přitom se rozlišuje rozhodování o běžné správě společné věci, při kterém spoluvlastníci rozhodují prostou většinou hlasů (§ 1128), a rozhodování o významné záležitosti (zejména o podstatném zlepšení nebo zhoršení společné věci nebo o změně jejího účelu, při kterém se k přijetí rozhodnutí vyžaduje dvoutřetinová většina hlasů (§ 1129). O přijatých rozhodnutích je třeba spoluvlastníky informovat, a to i v případech, kdy se to (s ohledem na rozložení podílů) jeví jako nadbytečné – pokud tedy např. majoritní spoluvlastník rozhodne o společné věci sám bez informování ostatních a své rozhodnutí začne realizovat, bude toto jednání hodnoceno jako svévolné, nikoliv jako výsledek společného rozhodování spoluvlastníků.

Zmíněná pravidla dopadají v plném rozsahu i na poměry mezi spoluvlastníky pozemků určených k plnění funkcí lesa, tedy i na vztahy mezi městysem a menšinovým spoluvlastníkem. Je přitom zřejmé, že při rozhodování spoluvlastníků s podíly popsanými v dotazu nemá rozlišování mezi záležitostmi běžné správy a záležitostmi tzv. významnými praktický význam, neboť městys disponuje většinou, 80 % hlasů postačuje k prosazení jeho vůle v záležitostech obou typů. Lze tak uzavřít, že způsob hospodaření v lesích na pozemcích, které má městys v podílovém spoluvlastnictví, bude určován jeho vůlí. To platí nejen pro činnosti tvořící typickou součást hospodaření v lesích, jako je obnova, výchova, těžba a ochrana lesních porostů, nýbrž i pro přípravu a schvalování LHP, podávání žádostí o příspěvky na hospodaření v lesích a jiné typy dotací

a podpor, a pro výběr osoby odborného lesního hospodáře.

Jednoznačná dominance městyse při rozhodování o společné věci však neznamená, že jako většinový vlastník může o osudu společného lesa rozhodovat svévolně a že menšinový spoluvlastník je odsouzen do role pasivního příjemce většinových rozhodnutí. Přehlasovaný spoluvlastník se může jak v případě záležitostí běžné správy, tak v případě tzv. významných záležitostí domáhat soudní ochrany.

Každému spoluvlastníku, tedy též (a zejména) tomu přehlasovanému, pak náleží vyúčtování, jak bylo se společnou věcí nakládáno, a v souvislosti s tím zejména podíl z plodů a užitků ze společné věci (§ 1118). Občanský zákoník vychází z předpokladu, že podíl z plodů a užitků věci bude spoluvlastníkům vydáván především fyzicky podle poměru podílů (§ 1119 odst. 1 občanského zákoníku). Tento způsob rozdělení ovšem nemusí být v případě pozemků určených k plnění funkcí lesa vždy možný. Plody a užitky jsou představovány vytěženým dřevem, přičemž platí, že tam, kde nedošlo k žádné jiné dohodě mezi spoluvlastníky, zůstává každý vytěžený strom jako samostatná nová věc stále v podílovém spoluvlastnictví spoluvlastníků pozemku. To potvrzuje i judikatura, např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.7.2003 sp.zn. 22 Cdo 509/2003 („*Těžba dřevní hmoty provedená na lesním pozemku jeho vlastníkem v souladu s lesním hospodářským plánem, je požíváním užitků z tohoto pozemku ve smyslu § 123 občanského zákoníku. Nedohodnou-li se podíloví spoluvlastníci jinak, nabývají dřevo, vytěžené z tohoto pozemku, byť i jediným z nich, do svého podílového spoluvlastnictví.*“) Podle rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.4.2001 sp. zn. 5 Tz 63/2001 pak dokonce platí, že „*spoluvlastník se může dopustit trestného činu krádeže podle § 247 tr. zák. ve vztahu k předmětu spoluvlastnictví, jestliže se zmocní věci, která je v podílovém spoluvlastnictví (§ 136 odst. 1 obč. zák.), tím, že si ji присвоjí, pokud tak učiní v úmyslu nakládat s ní, jako by náležela jen jemu samotnému, a svévolně tím vyloučí ostatní spoluvlastníky z výkonu vlastnického práva, t.j. z možnosti věc ve spoluvlastnictví držet, užívat, požívat její plody a užitky a nakládat s ní (§ 123 obč. zák.).*“

Pokud jde o náklady platí, že spoluvlastník, který vynaložil na společnou věc náklad v zájmu ostatních

spoluvlastníků bez jejich vyzoomění a souhlasu, může požadovat poměrnou část náhrady v rozsahu zhodnocení věci, jednalo-li se o náklad, který byl spoluvlastníkům ku prospěchu. Má právo i na náhradu nutných nákladů, které bylo třeba vynaložit na záchranu společné věci.

Spoluvlastníci mohou ke správě společné věci ustanovit správce, jímž může být jak některý z nich, tak i třetí osoba. O volbě a odvolání správce rozhodují spoluvlastníci stejně jako o záležitostech běžné správy (§ 1134). Správce společné věci má přitom právní postavení příkazníka v intencích ustanovení občanského zákoníku o příkazní smlouvě (§ 2430–2444). Svou správu musí spoluvlastníkům vyúčtovat, přitom mu náleží náhrada účelně vynaložených nákladů, kterou si může vybrat z výnosů spravované věci. Správce má nárok i na odměnu, pokud byla dohodnuta nebo pokud je obvyklá. Jinak je ovšem povinen všechn užitek ze společné věci předat spoluvlastníkům (§ 2432 odst. 2).

Spoluvlastníci mohou rozhodnout i o tom, že hospodaření s věcí (v posuzovaném případě hospodaření v lese) přenechají třetí osobě na základě zvláštní smlouvy, typicky pachtovní. Zda k rozhodnutí o pachtu společné věci postačí prostá většina hlasů spoluvlastníků nebo většina hlasů spoluvlastníků nebo většina hlasů spoluvlastníků nebo většina hlasů spoluvlastníků na obsahu pachtovní smlouvy a rozsahu oprávnění pachtýře.

Ať už bylo hospodaření na pozemcích určených k plnění funkcí lesa ve spoluvlastnictví více osob přenecháno správci či třetí osobě, nebo ne, platí, že na rozdělení plodů a užitků ze společné věci se použije rozdělovací mechanismus popsaný v ustanovení § 1119 odst. 2 občanského zákoníku. Ten předpokládá dohodu spoluvlastníků a teprve pro případ, že dohody nebude dosaženo, mají být plody a užitky prodány a výtěžek rozdělen podle podílů („*Jak se naloží s plody a užitky ze společné věci, které nelze podle podílů rozdělit, určí dohoda spoluvlastníků. Nedohodnou-li se spoluvlastníci, prodají se tyto plody a užitky vhodným způsobem a výnos se rozdělí podle podílů.*“) Pokud spoluvlastníci pozemku určeného k plnění funkcí lesa přenechali poživací právo třetí osobě uzavřením pachtovní smlouvy, je užitek ze společné věci představován sjednaným pachtovým.

Spoluvlastníci pozemku určeného k plnění funkcí lesa se mohou ohled-

ně jeho správy dohodnout odchylně od shora popsaných ustanovení občanského zákoníku. Pro takový případ však jejich dohoda musí mít formu veřejné listiny (např. notářského zápisu), která se zakládá do katastru nemovitostí (§ 1138).

V praxi může dojít i ke vzniku stavu, kdy podílovému spoluvlastníkovi (zpravidla menšinovému) není vůbec umožněno participovat na užívání společné věci a není mu ani poskytován žádný podíl na plodech a užitcích, které z ní vzešly. V těchto případech rozlišovala soudní judikatura za platnosti předchozího občanského zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb.) dvě situace (srov. rozsudek velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 10.10.2012 sp. zn. 31 Cdo 503/2011):

- a) situaci, kdy vyloučení některého spoluvlastníka z užívání společné věci bylo výsledkem dohody či rozhodnutí přijatého většinou spoluvlastníků počítanou podle podílů, popř. výsledkem rozhodnutí soudu a
- b) situaci, kdy společná věc byla užívána některým ze spoluvlastníků nad rámec jeho spoluvlastnického podílu svévolně, tedy bez toho, že by o tom bylo rozhodnuto většinou spoluvlastníků.

Pokud jde o situaci **a)**, vyslovil velký senát Nejvyššího soudu toto stanovisko: „*Právo spoluvlastníka na náhradu za to, že neužívá společnou věc v rozsahu odpovídajícím jeho spoluvlastnickému podílu, je dáno zákonem a vyplývá z práva spoluvlastníka podílet se na užívání společné věci v míře odpovídající jeho podílu. Rozsah tohoto užívacího práva ke společné věci (stejně jako výše spoluvlastnického podílu) nemůže být proti vůli spoluvlastníka rozhodnutím spoluvlastníků modifikován. Neumožňují-li existující poměry nebo rozhodnutí, popřípadě dohoda spoluvlastníků některému spoluvlastníku plnou realizaci tohoto práva, náleží mu za to (jestliže se ovšem strany nedohodly jinak) odpovídající náhrada ... Jde o náhradu za omezení spoluvlastnického práva. ... Pro posouzení výše náhrady pro vyloučeního spoluvlastníka pak není – podobně jako v jiných případech stanovení náhrady za omezení práva – rozhodující to, co spoluvlastník užívající věc nad rámec podílu získává (oč se obohatí); podstatná je újma vznikající vyloučenému spoluvlastníku. Tu musí soud stanovit na základě úvahy vycházející ze skutkových zjiště-*

ní ohledně toho, co by spoluvlastník při obvyklém užívání věci v rámci svého podílu získal.“

V případě situace **b)** pak bylo právní hodnocení Nejvyššího soudu následující: „*Jiná situace nastane, užívá-li spoluvlastník věc nad rámec svého podílu bez právního důvodu (bez rozhodnutí většiny spoluvlastníků nebo bez dohody spoluvlastníků anebo bez rozhodnutí soudu).... Z „vlastnictví“ podílu sice nevyplývá právo užívat pouze konkrétní část věci, nicméně spoluvlastník je oprávněn užívat věc jen v rámci svého podílu (není-li tu právní důvod pro užívání v jiném rozsahu). Jinak řečeno, to, že spoluvlastník je (v rámci svého podílu) oprávněn užívat celou věc, ještě neznamená, že ji může „bez dalšího“ užívat nad rámec podílu na úkor ostatních spoluvlastníků. Majetkový prospěch dosažený tímto užíváním považuje judikatura tradičně za obohacení získané bez právního důvodu.*“

Zatímco u situace a) tedy náleží vyloučenému spoluvlastníkovi náhrada odpovídající tomu „*co by spoluvlastník při obvyklém užívání věci v rámci svého podílu získal*“, u situace b) mu náleží bezdůvodné obohacení, které ostatní spoluvlastníci na jeho úkor nabyli. Výsledná výše náhrady u obou situací může, ovšem nemusí být shodná. Citované závěry lze s ohledem na obsah stávajícího občanského zákoníku, jakož i s ohledem na tendenci Nejvyššího soudu používat judikaturu vzniklou za předchozí úpravy v maximálním možném rozsahu považovat za platné i při řešení situací upravených novým občanským zákoníkem č. 89/2012 Sb.

Uvedené závěry platí i pro vztahy mezi městysem a fyzickou osobou jako spoluvlastníky pozemků určených k plnění funkcí lesa. Lze jediné doporučit, aby o správě společné věci a o rozdělení výnosů a nákladů byla mezi oběma uzavřena písemná dohoda neodchylující se od ustanovení občanského zákoníku (aby nebylo zapotřebí notářského zápisu). Jejím východiskem může být právě rozdělování nákladů a výnosů v poměru spoluvlastnických podílů (tedy 80:20), jak bylo uvedeno v dotazu. Tento poměr bude východiskem při vypořádání i pro případ, že k dohodě mezi spoluvlastníky nedojde a pozemky určené k plnění funkcí lesa v podílovém spoluvlastnictví bude spravovat městys na základě rozhodnutí spoluvlastníků přijatého většinou hlasů.

Ing. Tomáš Dohnanský

Informace k novele zákona o ochraně přírody a krajiny

Novela zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, byla odeslána do Legislativní rady vlády, která k ní má údajně řadu zásadních připomínek. Vláda má novelu projednat do konce roku 2024 a Poslanecká sněmovna by ji měla začít projednávat od ledna 2025. Pokud vláda na základě oprávněného tlaku veřejnosti vy-

pustí z novely vyhlášení nového národního parku, dojde k odložení celého schvalovacího procesu a přijetí novely by tak již stávající parlament neměl stihnout.

Jen připomínáme, že se jedná o rozsáhlou novelu zákona týkající se několika různých okruhů ochrany přírody (ochrany dřevin rostoucích mimo les, ochrany druhů a jejich

biotopů, vyhlášení Národního parku Křivoklátsko a obecného přístupu osob do krajiny). Největší dopad na hospodaření nestátních vlastníků lesů v případě schválení novely PČR mohou mít změny týkající se druhové ochrany, kde se navrhuje zásadní revize stávajícího systému ochrany (podrobně jsme o ní informovali v minulém Zpravodaji).

Významný vliv na hospodaření může mít rovněž připravovaná vyhláška se seznamem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů včetně jejich zařazení do příslušné kategorie ochrany a dále vyhláška k běžnému lesnickému a zemědělskému obhospodařování. Dle příslibu z Ministerstva životního prostředí bude SVOL k jejich tvor-

bě v předstihu před vlastním legislativním procesem přizván. Praktická aplikace nově definovaného pojmu „místní populace“ má být předmětem metodického pokynu MŽP pro podřízené orgány státní správy ochrany přírody a se SVOL by měl být rovněž v předstihu projednán.

Festival dřeva posunuly povodně

Rozmary počasí letos potrápily i pořadatele tradiční akce Festival dřeva. Termín se kvůli přivalům deště musel posunout o čtrnáct dnů na 28. září. V den konání už ale počasí ukázalo daleko vlídnější tvář a přibližně dva tisíce návštěvníků, především rodin s dětmi, měly o krásný sobotní program postaráno.

Festival dřeva – Den v lese je největší lesnickou akcí v Moravskoslezském kraji, tradičně se odehrává v Bělském lese a jeho pořadatelem je člen SVOL Komory obecních lesů, společnost Ostravské městské lesy a zeleň s.r.o.

„Cílem našeho Festivalu dřeva je přivést širokou veřejnost a zejména nejmladší generaci k zájmu o les a přírodu jako součást prostředí ve kterém žijí. Festival dřeva má několik vzájemně se doplňujících základních částí. Společnou a jednotící myšlenkou Festivalu dřeva je ukázat dřevo ve všech jeho podo-

bách. Poučnou formou informovat veřejnost o lese, přírodě a přírodních materiálech v životě člověka. Přiblížit využití dřeva v současnosti, ale také historii, ukázkou starých tradičních řemesel,“ připomíná jednatel Vladimír Blahuta.

Děti, ale i dospělí, si v rámci programu Festivalu dřeva ověřují své znalosti o přírodě, lese a dře-

vu jako surovině budoucnosti. Dozvídají se další zajímavosti a nové poznatky díky demonstračním ukázkám.

„Osvědčily se nám hlavně nejruznější rukodělné aktivity. Návštěvníci si třeba vytvoří vlastní ptačí budku nebo bedničku ze dřeva... u takových stanovišť je vždy plno,“ říká Vladimír Blahuta. Líbila

se ale také lesní stezka s odměnami, koňský povoz, ukázky těžební techniky. Jedním z hlavních taháků festivalu byli i mistři dřevorubecského sportu. Podstatnou součástí festivalu byla Dřevěná akademie, kde se představily střední odborné školy zaměřené na lesnictví, zpracování dřeva a stavebnictví. „Ukážeme les a dřevo v celé jeho

kráse a potenciálu. Každý kousek dřeva tady čeká na to, aby se stal výjimečným. Neuvěřitelné je, že během jednoho dne si návštěvníci vyrobí okolo 1000 různých dřevěných předmětů, které si odnesou domů,“ říká Radek Buček z pořádající agentury. SVOL je hrdým partnerem akce již řadu let.

Jana Divišová, PR manager

Střelecký pohár v Písku

Tradiční střelecká soutěž v loveckém pětiboji o putovní pohár předsedy SVOL letos přilákala rekordních 77 střelců, kteří soutěžili v kategoriích jednotlivců i tříčlenných družstev. Tato událost je příležitostí nejen k měření sil, ale rozhodně také k výměně zkušeností a poznatků z oboru. Velké poděkování patří Lesům města Písku s. r. o., které akci hostilo již několikrát.

V jednotlivcích zvítězil Karel Pučálka (Lesy Bochov), z prvenství se radovalo i družstvo Lesy města Dvůr Králové (Kupský, Effenberk, Kodýtek).

Inzerce

SVOL obchodní s. r. o plní i svou roli ve vzdělávání svých dodavatelů

19. června 2024 uspořádala společnost SVOL obchodní s. r. o. exkurzi pro své dodavatele na pilu Handlos Summerau. Jedná se o jednu z nejmodernějších pil v českém příhraničí, zaměstnávající přes 100 zaměstnanců s ročním pořezem 400 tis. m³.

Po úvodním slovu a představení pily Miroslavem Štollem následovala prohlídka provozu včetně přejímky a výrobního programu. Na velině si účastníci exkurze mohli ověřit, jak probíhá zatřídění kvalit kulatiny operátorem a případně se mohli dotázat, proč jednotlivé kusy byly takto zatříděny.

SVOL obchodní má s tímto zpracovatelem dobré zkušenosti. Nejen, že pila v loňském roce odebrala velké množství staršího kalamitního dříví, ale je zde trvale umožněno dodávat směsi kulatinových sortimentů SM, BOR, MD. Po zhruba dvouhodinové exkurzi jsme se přesunuli na oběd do

Společná fotografie z exkurze v Plané

Pila Handlos

Kaplice, kde jsme exkurzi úspěšně zakončili.

26. června 2024 SVOL obchodní s.r.o. zorganizovala další exkurzi, a to na pilu Stora Enso Wood Products Planá s. r. o. Pan Roman Raba nám nejdříve připravil prezentaci o koncernu Stora Enso, kde jsme se mimo jiné dozvěděli, že Stora Enso je předním poskytovatelem obnovitelných produktů v oblasti obalů, biomateriálů a dřevěných

konstrukcí a je jedním z největších soukromých vlastníků lesů na světě. Následovala prohlídka pily a výroby. Zajímavé bylo například vidět, jak probíhá nakládka hotových výrobků do lodních kontejnerů. Naše dojmy jsme zhodnotili při společném obědě v Chodové Plané, kde jsme poděkovali zástupcům Stora a účastníkům exkurze za podnětné a příjemně strávený den.

Ing. Petr Král, jednatel

Z exkurze SVOL do Rakouska a jižních Čech

Ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství a Státním zemědělským intervenčním fondem připravil SVOL v rámci aktivit Celostátní sítě pro venkov ve dnech 24.–25. září 2024 exkurzi tematicky zaměřenou na ukázky dobré praxe u lesnických podniků v Rakousku a v jižních Čechách a využití prostředků z Programu rozvoje venkova.

První den byl věnován hospodaření v lesích kláštera Schlägl, které jsou vzorem výběrného hospo-

daření v horských lesích. Jedním ze základních cílů tohoto hospodaření je zajištění časové a výno-

Na výzkumném objektu Hirschlacke probíhá od roku 1977 v pětiletých intervalech opakované měření a vyhodnocování za účelem posouzení metody a jejích dopadů na zkoumaný porost.

sové vyrovnanosti těžeb celého majetku. Exkurzní lokality byly tematicky zaměřené na vysvětlení metody cílových tloušťek, ukázky strukturální probírky a návštěvu stálého výzkumného objektu Hirschlacke založeného profesorem Hubertem Štěrboou v r. 1977. Exkurzi vedl vrchní lesmistr a předseda Rakouského lesnického svazu Johannes Wohlmacher. Poznatky z exkurze do lesů Kláštera Schlägl podrobně zpracoval dlouholetý spolupracovník SVOL Josef Vovesný, který navštívil majetek již poněkolikáté (str. 10 a 12).

V podvečer se uskutečnil seminář zaměřený na finanční podporu v lesnictví. Součástí semináře byla bohatá diskuse, během níž účastníci prezentovali své zkušenosti z realizace projektů z Programu rozvoje venkova a dotazy k pravidlům podpor a administraci projektů.

Následující den proběhla exkurze u společnosti Lesy a rybníky města Českých Budějovic s.r.o. Zabývala se lesnickým a rybníčním hospodařením města a praktickým využitím evropských dotačních prostředků. Součástí programu byla návštěva manipu-

Pochůzka s Ladislavem Laluchem v Branišovském lese s ukázkami přirozené obnovy dubu.

lačního skladu v centru města s výrobou štípaného paliva, problematika hospodaření v lesích v blízkosti velké městské aglomerace s pochůzkou v příměstském lese Bor, obnova kalamitních holin po větrných kalamitách (Kyrill, Emma) a po kúrovcové kalamitě, přirozená obnova dubu v lokalitě Branišovský les, návštěva Přírodní rezervace Vrbenské rybníky a sádek Šnejdlík. Exkurzi zaměře-

nou na lesnické hospodaření vedl Ladislav Laluch, vedoucí lesní výroby. Problematicke rybníčního hospodaření se věnoval Pavel Oberreiter, vedoucí rybníčního hospodářství.

Kolegům, kteří nám umožnili návštěvu svých lesních majetků a sdíleli s námi své zkušenosti a poznatky, bychom chtěli také touto cestou poděkovat.

Ing. Marie Růžková

Hospodaření v lesích kláštera Schlägl

Přestavbu lesa věkových tříd ve smrkových porostech s cílem dosažení struktury výběrného lesa zahájil v lesích kláštera kolem roku 1960 vrchní lesmistr Heinrich Reininger, jeden ze zakládajících členů hnutí Pro Silva Austria. Vlastní praxe hospodaření výběrnými principy až po výběrný les ve Schläglu je cca 70 let již stabilizovaný způsob uplatňování zásad individuálního posouzení jedinců v pěstování lesa na celkové výměře 5 500 ha. Nekvalitní a poškozené se vybírá, kvalitní a s potenciálem do budoucna se podporuje. Cílem je přechod k vertikálnímu, vrstevnatému zápoji.

Podmínky hospodaření

Převážná část lesního majetku o rozloze cca 6500 hektarů se nachází na Šumavě, část lesa o rozloze 798 hektarů je odloučena u jezera Attersee. Celý lesní majetek je zařazen do Natury 2000, je certifikovaný systémem PEFC.

Klima je horské, až vysoko-horské, mírně oceánické, roční srážky 800–1000 mm i více, zimy sněhové, v údolích teplotní inverze. Průměrná roční teplota je kolem +5 °C, nadmořská výška od 650 m (Aigen) do 1378 m (Plechý). Podle naší nomenklatury dominuje 6. lesní vegetační stupeň. Půda na hřebenech mělká, suťová až balvanitá, jinak hlubší hnědozemní zvětraliny. Současné zastoupení hlavních dřevin přirozené dřevinné skladby: smrk 68 %, jedle 5 %, buk 25 % – tzv. hercynská směs, ostatní 2 %. Během 30 let se snížil podíl smrku o 5 % ve prospěch buku a jedle a ostatních listnáčů, které jsou příměsí.

Dějiny hospodaření ve zkratce

Po staletí dominovala i zde místní spotřeba dříví (toulavé těžby). V 17. století ji začaly překračovat těžby dříví pro sklárny (Schwarzenberg), doly a stavebnictví. Od roku 1730 plavba dříví do Pasova (do Dunaje). Teprve od roku 1792 byly zpřístupněny pro dopravu dříví horské lesy vyšších poloh (sáňkařské dráhy, Schwarzenbersko-Vídeňský plavební kanál). Těžba byla pro-

Vrchní lesmistr Johannes Wohlmacher seznamuje účastníky exkurze s přírodními a klimatickými podmínkami lesů kláštera Schlägl, cíli a postupy hospodaření na majetku.

váděna velkými holosečemi v pralesích. Při těžbě se ponechávali slabší jedinci do cca 20 cm dále vegetovat a tito tvořili základ nyní již ojedinělých staletých velíků. Poslední pralesy zde byly vytěženy kolem roku 1850, zachovaly se drobné zbytky. Umělá obnova sadbou startovala koncem 17. století, podíl umělé obnovy rychle narůstal. Ústup holosečí začal až po první světové válce, následovaly clonné seče a důraz na přirozenou obnovu. Přestavba lesa věkových tříd započala v roce 1920, objevily se první úvahy o cílové tloušťce. Na válečné události a s tím spojenou vyšší potřebu dříví navázaly i na majetku kláštera velkoplošné větrné i sněhové polomy. V roce 1957 v objemu 130 tisíc m³, menší objem v roce 1967, další opět následovaly (velký rozsah i v českých zemích). Po 2. světové válce byl vydán zákaz holosečí a systémově se prováděly probírky. **V 60. letech 20. století ve smrkových a v 80. letech v bukových porostech byl vydán**

zákaz plošných úmyslných těžeb a přešlo se na výběrné principy. Dříví z nahodilých událostí s potenciálem přemnožení škůdci se však důsledně zpracovávalo přednostně. Při úmyslných zásazích se uplatnila podpora kvalitních a zdravých jedinců, přírůstově vitálních s cílem produkce silných sortimentů pro realizaci na trhu za příznivé ceny.

Organizace, technologie

Lesní celek je rozdělen na 5 revírů, zásahy se provádějí po šesti letech. Průměrný roční přírůst činí 8 m³/ha. Roční těžba cca 27 tisíc m³ – z toho 70 % kulatiny (z toho 75 % silné dříví), 12 % vlákniny, 18 % palivo. Průměrná cena všech sortimentů prodaného dříví za poslední roky činí cca 90 EUR. Těžba je prováděna z cca 80 % vlastními zaměstnanci, 20 % harvestorem. Náklady na těžbu dříví vzrostly v posledních letech o 20 %, přibližování probíhá vlastními prostředky (2 vyvážky, náklad 36 EUR/m³). Klášter vlastní přibližovací bagr, který upravuje linky předem pro zpracování jednotlivé nahodilé těžby a grejdr pro údržbu odvozních cest.

Hospodářský způsob s cílem lesa výběrného

Jak potvrdil i náš průvodce, **hospodářský způsob s cílem lesa výběrného** nelze realizovat úspěšně v každých přírodních, ekonomických nebo sociálních podmínkách – je to otázka komplexní a pro takové rozhodnutí je **nutno naplnit řadu předpokladů**. V středoevropském lesnickém prostoru v horských lesů jsou hlavními předpoklady

především **úrodnost** geologického podkladu a půdy alespoň střední bonity, **dostatečné srážky** zvláště ve vegetační periodě, přítomnost **hlavních dřevin přirozené skladby** v dostatečném rozsahu a **zdraví** podporovaných jedinců, **dominance přirozené obnovy** (aktuálně častější semenné roky), **zajištění odbytu cílových silných sortimentů kvalitního dříví za odpovídající ceny, kvalifikovaný lesní personál a dokonalá vybavenost cestní sítě** pro přístupnost a transport dříví, doplněná sítě přibližovacích linií pro přemístění výřezů od pařezu k odvozní cestě, v prudkých svazích lanovkové systémy. V posledních 30 letech byla dokončena síť odvozních cest z 40 km na 216 km a síť paralelních přibližovacích linek na 127 bm/ha (odstup linek 50 m).

Výběr jako pěstební zásah

Výběr se provádí na zařazeném území v revíru v roce dle plánu ve všech třech výškových patrech mlazina – dorost – vyspělé stromy horního patra. Výběrná seč přihlíží současně k velmi rozdílným kritériím výběru (seřazeny sestupně podle důležitosti):

1. přirozené zmlazení – trvalá přítomnost zmlazení v dolním patře je vždy vítána. V mlazině při horní výšce cca pět metrů se provádí silná redukce počtu jedinců (na cca 1/3 dosavadního počtu jedinců) zásah je počátkem výškové diferenciace i úpravy směsi dřevin,

pokračování na str. 12 »

Nejvyšší strom Česka po 10 letech znovu přeměřen

Dne 22. října 2014 byla v lese na Železnobrodsku vybrána a přeměřena douglaska tisolistá, která stále drží označení jako nejvyšší strom Česka. Po deseti letech byl tento rekordman, který se řadí i mezi nejvyšší a nejobjemnější stromy v Evropě, ve věku 145 let znovu přeměřen a byl také zkontrolován jeho zdravotní stav.

Pod patronací organizace PEFC ČR a ve spolupráci s arboristy ze společnosti TreeServis proběhlo po deseti letech přeměření tohoto nejvyššího stromu v České republice.

Tento porost s největšími douglaskami tisolistými patří společnosti Cortuum, s. r. o., která je dlouhodobě držitelem certifikátu PEFC. S laskavým svolením majitele a za přítomnosti odborného lesního hospodáře pana Soukupa se přeměření nejvyššího stromu tentokrát ujal arborista Štěpán Kriegler, který exaktním přemě-

řením pásmem od špičky stromu po jeho patu potvrdil celkovou výšku 66,72 m. Za poslední dekádu strom vyrostl o 2,67 m, je vitální a na stanovišti v porostu u Navarova se mu daří.

K samotnému přeměření jsme tentokrát použili i drony a pro bližší představu přikládáme odkaz na krátké video, dokumentující cestu arboristy k vrcholu i použitý způsob bezeškodné stromolezecké lanové techniky.

Odkaz na video:

<https://youtu.be/cx6pq8n1Y80>

Ing. Andrea Skřivánková

Načtěte QR kód
a podívejte se na video

Inzerce

Lesní a krajinné dřeviny

ŠKOLKY MONTANO

30 let
na trhu
2023

Obalovaný sadební materiál • Prostokořenný sadební materiál • Původní druhy keřů • Odrostky listnatých dřevin

Mobil: +420 731 456 588, +420 739 063 310, +420 739 062 800
E-mail: odbyt@skolky-montano.cz

www.skolky-montano.cz

Hospodaření v lesích kláštera...

pokračování ze str. 10

2. zušlechťovací výběr a výchova – týká se středního patra, **preferenci dorostu (tyčovina)**, vyznačení kvalitních stromů budoucnosti – zdravé, tvarově i přírůstkem kvalitní jedinci,
3. úprava struktury – cílem je při opakovaných zásazích **mírnou intenzitou** podporovat výškovou diferenciaci, zvláště jedince, kteří mají nahradit jedince určené k zralostní těžbě (péče o korunu),
4. úmyslná těžba zralých stromů, obvykle stromy cílové tloušťky 50–60 cm/d1,3m+, má řadu efektů. Vedle sklizně jako odměny za cyklickou péči o jednotlivý strom sekundárně otevírá zápoj, aktivuje prostor pro pokračující nové zmlazování i přírůst čekatelů v dimenzích cca 25–45 cm (**nejnáročnější úkol je omezit škody přibližováním dříví na vyznačených stromech budoucnosti na minimum. Cílová tloušťka není**

dogmatem (reaguje i na změny hospodářských podmínek),

5. nahodilá těžba, sanitární důvody. Nutno stále udržovat dopravní síť otevřenou pro zpracování rozptýlené nahodilé těžby. Při velkých kalamitách se pracuje na celé zasažené ploše přednostně k časnému zpracování atraktivního dříví pro kůrovce. Dlouhodobý průměr podílu nahodilé těžby na majetku činí 25 %. Otevřené plochy vznikají jen po přírodních kalamitách. Po kalamitě Kyrill vedla totální bezzásahovost na české straně, úmyslně nezpracovávané nebo opožděné zpracování kalamitního dříví v NPŠ ke kalamitnímu přemnožení kůrovce a jeho rozšíření i do klášterních lesů. Asanace napadeného dříví těžbou k dalšímu zastavení kalamity v lesích kláštera vedla k otevřené ploše a zničení původního lesa převážně v hraniční oblasti Plechého na ploše cca 100 ha. Protesty vlastníka lesů na rakouské straně o uhrazení škod se řešily na vládní úrovni.

V terénu byly předvedeny typické lokality:

Mlázina – spodní vrstva

Inventura za 10 let prokázala 15 tisíc jedinců nového zmlazení /ha.

Regulací přístupu světla v polostínu se vyvolává skupinkové zmlazení samovolnou primární redukcí jedinců, starší zmlazení vlivem polostínu tvoří kužel. Při prvním zásahu provedena redukce na 4400 jedinců/ha, při druhém zásahu redukce na 1100 jedinců/ha za účelem podpory jedinců vyšších 5 m

(vitalita, potenciál), tento počet se pak již udržuje, Provádí se v případě potřeby úprava dřevinné skladby, **jednoznačně se podporuje jedle, redukce buku** (buk vykazuje v posledních letech výrazně vyšší vitalitu a konkurenční schopnost v mládí ve vztahu ostatním dřevinám zvláště jedli - zřejmý vliv oteplení klimatu.

Dorost – střední vrstva

První zásahy v tyčovínách až slabých kmenovinách, označují se stromy budoucnosti vybírá se vše poškozené z těžby silných stromů, z katastrof, přibližováním a poškození spárkatou zvěří. Již je v podstatě dokončeno rozčlenění, každý jedinec je přístupný.

Probírky v čistých porostech smrku po kalamitách minulosti a bývalých holosecích. Nekonečí se zásahy v polovině mýtního věku jako u lesa věkových tříd, ale pokračuje se dále a podporuje se i rozvoj kvality při podrostu.

Horní vrstva – silné stromy – ze stromů na hranici cílové tloušťky a silnějších se provádí individuální výběr k těžbě.

Výřez smrku pěstovaného ve zdejších lesích 151 let pod zápojem, 127 let volného růstu. Celkový věk 278 let.

V mladším věku se porosty před aplikací výběru podle cílových tloušťek diferencují pomocí tzv. strukturalizující probírky.

Závěr:

Řízené výběrné hospodářství v přírodních a porostních podmínkách klášterních lesů naplňuje v praxi vědecké poznatky kladené na klasický výběrný les hercynské směsi v horách. Podle profesora Schütze, jednoho z nejrespektovanějších odborníků v problematice pěstebního usměrňování výběrných lesů temperátní zóny, zakla-

datele a prezidenta Pro Silva Europa v letech 2005-2012, je výběrné hospodaření pěstebně náročným systémem, ve kterém slouží cílevědomé zásahy k řízení systému, případně k jeho trvalé udržitelnosti: „Je vynikající koncept multifunkcionality, protože v něm nedochází k žádnému patrnému přerušení zastínění. Neznamená to však, že stejnorodý les, složený z více dřevin a maloplošně zmlazovaný podle příkladu švýcarské clonné seče neplní srovnatelné funkce a pro obhospodařování lesů ze světlo-milných dřevin je vysloven účelný. Každý příliš schematický pěstební systém škodí principu „**pestrosti biotopů k pestrosti druhů**“.

Z toho vyplývá, že je účelné užívat a kombinovat, zvláště v pahorkatinách, které v naší krajině převládají, celou nabídku v úvahu přicházejících pěstebních postupů, **zvláště dle pestrosti stanovišť** tak, jak to bylo, nebo je obvyklé u vzorových hospodářství i po desetiletí po druhé světové válce.

Ing. Josef Vovesný, poradce SVOL

PŘEDSTAVUJEME

Libor Matoušek: Les je úkol pro mnoho volebních období

Starostou v obci Struhařov – členem Komory obecních lesů SVOL, je Libor Matoušek bezmála dvacet let. S místními lesy žije jejich příběh ale daleko déle. „V místní části Býkovice, kde jsem vyrůstal, znám každý kout,“ říká.

Libor Matoušek působí ve stře-dočeské regionální organizaci SVOL. V členství obce Struhařov vidí jednoznačná pozitiva, zejména s ohledem na společný obchod se dřevem.

„Nevím, jak to vnímají ostatní obce, ale pro nás znamená členství ve SVOL absolutní přínos. Naš majetek nebyl až tolik postižen kůrovcovou kalamitou. Kůrovcové dřevo jsme dokázali těžit a dopravovat ke zpracovateli za pomoci vlastních zaměstnanců a propad tržeb nebyl tak fatální jako u jiných vlastníků. Nyní se dají očekávat větší objemy těžeb, a protože jako malý vlastník bychom obtížně uzavírali kontrakty na prodej, navázali jsme spolupráci se SVOLOBCHODNÍ s.r.o., úspěšně realizujeme prodeje a hodláme v tom pokračovat,“ říká.

Lesní majetek obce Struhařov se skládá z lesních majetků místních částí, v katastrech Bo-

řeňovice, Býkovice u Bořeňovic, Struhařov u Benešova, Skalice u Benešova a Myslíc, které jsou dnes součástí obce Struhařov a z bývalých zemědělských ploch prohlášených za PUPFL. „Současná výměra je něco kolem 45 ha, převládají jehličnaté porosty, kterých je asi 75 % v lokalitě PLO 10 - Stře-dočeská pahorkatina.“

Jak Libor Matoušek uvádí, jedná se o menší lesní celky rozptýlené v zemědělské krajině východně od Benešova. Tři části okrajově navazují na větší komplex jiných vlastníků. „Z rozptýlenosti lesů vyplývají známé problémy při obhospodařování, které jsou pro vlastníky v této lokalitě určitě jedním ze zásadních témat,“ zmiňuje. „V příštím roce budeme obnovovat LHP pro LHC Obec Struhařov. Pro vytvoření LHC, ač to nebylo naší povinností, jsme se v minulosti rozhodli vzhledem ke sjednocení,

zpřehlednění a zjednodušení hospodaření, neboť na majetku bylo zpracováno několik LHO s různou dobou platnosti.“

Podle starosty jsou ale tyto výzvy daleko přijatelnější než ty, které už mají struhařovské lesy za sebou. „Začátek byl v roce 2007

byl velmi složitý. Lesní majetek obce Struhařov prakticky neexistoval. V době po roce 1990 málokdo z tehdejšího zastupitelstva obce tušil co obnáší péče o les a pronajmul ho značně nevýhodných podmínek a výnosy se pohybovaly v řádech stokorun, maximálně tisíce korun. Po prohlídce majetku s tehdejší OLH jsme objevili strašné věci. Spousta nezpracovaného dřeva z polomů, paseky nezalesněné a zarostlé vším možným a dokonce ani neznal jeho hranice. Po této zkušenosti nebyla jiná možnost než se rozejít a navázat spolupráci s někým odpovědnějším. Ke spolupráci se nám podařilo získat pana Ing. Arnošta Koreckého, který spravuje majetek v těsné blízkosti našeho. Bylo nám sděleno, že nás čeká mnoho práce a nemalé finanční náklady na nápravu tohoto katastrofického stavu. Zastupitelstvo obce se teh-

dy rozhodlo, že do toho půjdeme a výsledkem je dnešní stav, kdy se podařilo zalesnit původní lesní pozemky, ale i dalších 14 ha ploch nevhodných pro zemědělské hospodaření. Nyní a v budoucnu nás čekají prořezávky a probírky těchto porostů a zmiňovaný LHP.“ Starosta Libor Matoušek ví, že péče o les je úkol na desítky let. Ale výsledek stojí za to. Pokud by díky novele lesního zákona k cíli vedla cesta přes jednodušší administrativu, uvítal by to asi stejně jako většina starostů v republice. „Kdo v tom denně nevězí, ani si to nedokáže představit.“

PŘÍŠTĚ:

Ing. Marek Netolička,
jednatel Městské lesy a zeleň,
s. r. o. Valašské Meziříčí
Regionální organizace SVOL,
Zlínský kraj, člen vedení

Zájemci o členství ve SVOL jsou vítáni. Pro další informace se obraťte na naši kancelář v Pelhřimově, nebo navštivte webové stránky www.svol.cz. Sledovat nás můžete na Facebooku, YouTube, LinkedIn a na Instagramu. Více o lesích také na našem webu www.kouzlolesa.cz